

ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΤΙΝΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ*

ΥΠΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Κ. ΜΥΛΩΝΑ

ΤΟ ΗΞΩΤΗΡΙΚΟΝ ΔΑΝΗΘΙΟΝ

Α. Μυλωνάς. Μετά τὰς διαφωτιστικὰς ἀγορεύσεις τῶν προηγυθέντων εἰς τὸ βήμα συναδέλφων, ἀπαλλάσσομαι λεπτομεροῶς ἀναπτύξεως, θέλω δὲ περιορισθῆ εἰς κύρια τινὰ σημεῖα τοῦ ἔλου προσφυγικοῦ ζητήματος καὶ προβῆ εἰς ὑποδείξεις καὶ κρίσεις ὡς πρὸς τὰ ληπτέα μέτρα. Πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ μεγάλου προβλήματος, φυσικὰ ἀπυθόντο κολοσσιαῖα οἰκονομικὰ μέσα. Καὶ εὐθὺς ἀμέσως ἐγεννήθη τὸ ἐρώτημα ἂν θὰ ἦτο δυνατόν τὰ μέσα ταῦτα νὰ εὐρεθῶσιν ἐν τῇ χώρᾳ, ἢ θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ προσφυγὴ εἰς ἐξωτερικὴν ἀρωγὴν.

Τὸ Κράτος ἐκ τῶν ὀλίγων σχετικῶς πόρων τοῦ διαθέτε καὶ διαθέτει ἀρκετὰ ἑκατομμύρια ὑπὲρ τῶν προσφύγων, ἀλλὰ δὲν ἦτο δυνατόν ἀνευ ἐξαντλήσεως οἰκονομικῆς τῆς Χώρας, νὰ μὴ προσφύγωμεν εἰς ἐξωτερικὸν δάνειον, οὐδ' ἔπρεπε νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ γνώμη τῆς ἐκδόσεως χαρτονομίσματος ἔστω καὶ κεκαλυμμένου, ὅπως ὑπεστηρίχθη ἀπὸ μίας πλευρᾶς. Ὑπεστηρίχθη δηλαδὴ, ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐκδοθῆ χαρτονομισμα με ὑπεγγυότητα ἀκινήτων, θὰ ἦτο δυνατόν ἐξ ἄλλου νὰ χρησιμοποιοθῆ τὸ εἰς συνάλλαγμα ἀπόθεμα τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζίτης τὸ καλύπτον ἐκδεδομένον χαρτονομισμα. Καὶ τὰς δύο αὐτὰς λύσεις δὲν ἦτο δυνατόν παρὰ νὰ ἀποκρούσῃ ἡ ὑγιὲς οἰκονομικὴ ἀντίληψις. Διότι διὰ τῆς πρώτης λύσεως θὰ ἐδημιουργεῖτο νέον πλεονάζον χαρτονομισμα, πολὺ ἐπὶ πλεόν δηλαδὴ τῶν συναλλαγματικῶν ἀναγκῶν. Σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ ὅτιν ἀκόμη τὸ πλεονάζον χαρτονομισμα εἶναι κεκαλυμμένον, ἐπέρχονται αἱ βάραι συνέκειαι τῆς πληθωρικῆς κυκλοφορίας, ἀφοῦ καὶ ὅταν ἀκόμη περισσεύῃ τὸ ἐντελὸς ὑγιὲς νόμισμα, αὐτὸς ὁ χρυσὸς, ἐπακολουθοῦν αἱ συνέπειαι τῆς πληθωρικότητος, δηλαδὴ, ἡ ὕψους τῶν τιμῶν. Κατὰ μέγιστον λόγον ὅταν τὸ κάλυμμα τοῦ πληθωρικοῦ χαρτονομίσματος εἶναι ἀκίνητα, δηλ. δυσκόλως καὶ βραδέως ἐκκαθαρισκοὶ ἔξω, ἐνῶ ἐπὶ τέλος ὁ πλεονάζων χρυσὸς δύναται νὰ ἐξαχθῆ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἐπομένως τὸ τοιοῦτο χαρτονομισμα δὲν θὰ ἐπῆρκει ἐκάστοτε, διότι θὰ ἐχρημάζετο ὀλονὲν περισσότερο διὰ ν' ἀνταπεκρίθη τὸ Κράτος εἰς τὰς ὀγκουμένης δαπάνας λόγῳ τῆς ὑπερτιμήσεως. Ἐφ' ὅσον ὅθεν δὲν ἔπρεπε νὰ ἐκδοθῆ νέον χαρτονομισμα, ἐφ' ὅσον δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εὐρεθῶσιν εἰς τὸν τόπον οἱ ἀπαιτούμενοι πόροι, ἐστράφημεν εἰς τὴν ἐξωθεν ἀρωγὴν. Τοῦτο δὲ ἔχει καὶ τὸ ἐξῆς

* Δημοσιεύομεν ὀλίγηρον τὴν ἀπόφασιν τοῦ πληρεξουσίου Ἀθηνῶν—Παραιφῶς κ. Ἀλεξ. Κ. Μυλωνᾶ ἐν τῇ Δ' Συντακτικῇ Συνελεύσει ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, ἀποτελοῦσαν πολὺτιμον συμβολὴν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν τοῦ μεγάλου προβλήματος. (Ἐπισημασθέντα πρακτικὰ τῆς 6ῆς συνεδριάσεως, 28 Ἰουνίου 1924).
Δ.Κ.

πλεονέκτημα, ὅτι ρίπτει εἰς τὴν πλάστιγγα τοῦ οἰκονομικοῦ ἰσοζυγίου τῶν συναλλαγῶν μας μὲ τὸ ἐξωτερικόν, ὑγιᾶς νόμισμα εὐνοϊκῶς διὰ τὴν συναλλαγματικὴν κατάστασιν τῆς χώρας. Πρὸς τοῦτοις καὶ τὸ ἐξῆς, ὅτι ἐφόσον τὸ δάνειον συνολολογείται εἰς ἀκμαίον ξένον νόμισμα, ὑπάρχει δὲ βᾶσιμος ἐλπίς ὅτι βαίνομεν πρὸς οἰκονομικὴν ἐξυγίανσιν, δὲν θὰ ὀφείλετο βαθμηδὸν εἰς τὸ μέλλον τὸ ποσὸν τὸ σήμερον ἀντιστοιχοῦν εἰς σημερινὰς δραχμάς, δηλ. περίπου 1 1)2 δισεκατομμύριον δραχμῶν διὰ τὰ 6 ἑκατ. λίρας, ἀλλὰ ἐὰν ἡ λίρα φθάσῃ εἰς 35 δρ. θὰ ὀφείλωνται μόνον 210 ἑκατομ. δρ., ἐὰν δὲ 50 δρ., 300.000.000 δρ. κ. ο. κ.

ΤΟ ΕἰΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ ΑΠΟΘΕΜΑ ΤΗΣ ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Εἰς Πληρεξούσιος. Δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ ἐσωτερικόν ἀναγκαστικὸν δάνειον εἰς ξένον νόμισμα, ἐὰν ὅλον ἐχρησιμοποιεῖτο διὰ τὰς προσφυγικὰς ἀνάγκας;

Α. Μυλωνᾶς. Δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ ἄνευ κλονισμοῦ τῆς πίστεως, καὶ ἡ μετανοσμεδριανὴ Κυβέρνησις διὰ νὰ πραγματοποιήσῃ ἐκεῖνο τὸ δάνειον προσέφυγεν εἰς τὸν πρωτότυπον τρόπον τῆς κοπῆς τῶν χαρτονομισμάτων.

Αλ. Παπαναστασίου. (Πρωθυπουργός). — Δὲν φαντάζεσθε τὸν ἀντίκτυπον τὸν ὅποιον θὰ ἔφερε εἰς τὸν τόπον ἐν καταναγκαστικὸν δάνειον;

Αλ. Μυλωνᾶς. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι τελευταίως ὑπεστηρίχθη ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ χρησιμοποιηθῇ τὸ ἀπόθεμα εἰς συνάλλαγμα τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, τὸ ὅποιον ἀνέρχεται, νομίζω, εἰς 7.000.000 περίπου ἀγγλικῶν λιρῶν καὶ βαθμηδὸν νὰ ἀποσύρεται τῆς κυκλοφορίας τὸ ἐκδεδομένον ὑπ' αὐτῆς χαρτονόμισμα. Καὶ τὴν τοιαύτην λύσιν θεωρῶ ἐπιζημίαν, διότι ἂν ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ εἰς χρυσὸν ἀπόθεμα τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, θὰ ἐπῆρχετο σημαντικὴ ὑποτίμησις τῆς δραχμῆς καὶ ὑπερτίμησις τοῦ ξένου συναλλάγματος, διὰ τὰς διακυμάνσεις τοῦ ὁποίου δὲν θὰ ὑπῆρχε πλέον οὐδεὶς φραγμός, ἐνῶ συγχρόνως ἡ θίξις τοῦ ἀποθέματος τούτου τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς θ' ἀπετέλει κλονισμόν τῆς πίστεως.

ΟΙ ΘΡΟΙ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ. Ἡ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

Κατ' ἀρχὴν λοιπὸν ἔπρεπε νὰ συνάψωμεν ἐξωτερικὸν δάνειον, ἀλλ' ὑπὸ τίνας ὁρους; Ἦσαν οἱ ὅροι ἐπαχθεῖς ἢ ὄχι; Ἄς ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἐγὼ θὰ περιορισθῶ, ἐπὶ τοῦ παρόντος, εἰς τὸν βασικὸν ὅρον. Ὁ θεμελιώδης ὅρος εἶναι, ὅτι διὰ τοῦ δανείου τούτου ἐδημιουργήθη εἰς ὄργανισμός, ὄχι μόνον πρὸς οἰκονομικὸν ἐλεγχον, ἀλλὰ καὶ μὲ αὐτόνομον ἐντὸς τοῦ Κράτους διοικητικὴν ἐξουσίαν. Καὶ ἐρωτῶ, ὁ

ἔρος οὗτος ἦτο ἀπαραίτητος; Μᾶς ἐπεδλήθῃ, ἐν ἡδυνάμεθα νὰ πράξωμεν ἄλλως; Ἀπὸ τὸν φάκελλον τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος προκύπτει, ὅτι ἡ ἡμετέρα οἰκονομικὴ ἀντιπροσωπεῖα ἐν σχεδίῳ προέτεινε τὴν Ἰδρυσιν τοῦ τειοῦτου ὄργανισμοῦ. Διότι λέγει ἐν σχετικῇ περικοπῇ ἢ πρότασις τῆς Ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπεῖας, ὅτι «ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις προσφέρει διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου εἰπλὴν ἐγγύησιν, προοριζομένην ἀφ' ἐνὸς νὰ ἐξασφαλίσῃ τοὺς πιστωτάς, ἔτι: τὰ συμφέροντά των θὰ ἀπήλασον τῆς μεγαλειτέρας προστασίας καὶ ἀφ' ἑτέρου τοὺς πρόσφυγας, ὅτι τὰ διανεμόμενα κεφάλαια ἐν θὰ ζιετίθεντο ποτὲ διὰ σκοπὸν ἄλλότριον τοῦ εἰδικοῦ προορισμοῦ αὐτῶν. Ἡ πρώτη τῶν ἐγγυήσεων τούτων συνίσταται εἰς τὸ ν' ἀνατεθῇ ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου εἰς τὴν διεθνή Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ἀθηνῶν».

Ἐξῶ περιγράφεται: ἐν τῇ Ἑλληνικῇ προτάσει ὁ θεσμὸς αὐτὸς τοῦ ἐλέγχου. Περαιτέρω ἀναφέρεται ἐν αὐτῇ ἔτι: «Ἡ δευτέρα ἐγγύησις εἶναι ἡ δημιουργία εἰδικῆς ὑπηρεσίας, ἣτις θὰ ἐπιφορτισθῇ μὲ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ προϊόντος τοῦ δανείου πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν προσφύγων».

Αὐτὰ προέτεινεν ἡ ἀντιπροσωπεῖα μας.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ πρότασις ἐν προηλθεν ἀπὸ τὴν ἐπιτροπῇ, ἀλλ' ἀτυχῶς ἀπὸ τὴν τότε Κυβέρνησιν.

Α. Μυλωνᾶς. Δὲν γνωρίζω τὰς λεπτομερείας καὶ λυποῦμαι ἔτι τὴν ἐσπέραν ταύτην ἐν παρίσταται ὁ ἀξ. ἀντιπρόσωπος τότε τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, πληρεξούσιος ἐκ Πατρῶν, ὁ ὁποῖος θὰ μᾶς εἶδε τὰς σχετικὰς πληροφορίας. Πιθανότατα ὁ ἔρος οὗτος ἐκρίθη ἀναγκαῖος πρὸς ἄρισιν πάσης ἀμφιβολίας ἄλλοις χρησιμοποίησεως τοῦ δανείου.

Εἰς ἕτερον σημείωμα τοῦ σχετικοῦ φακέλλου ἀναφέρεται: ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔφερεν ἀπεναντίας ἀντίρρησιν εἰς τὸν ἔρον τούτον, ἀλλ' ἡ ἀντίρρησις ἐν ἐπεκράτησεν, διότι ἴσως ἡ ἀτμόσφαιρα εὗρέθη δυσμενῆς ἢ διότι εἶχεν ἐπικρατήσῃ ἤδη ἡ τὸ πρῶτον ὑποβληθεῖσα πρότασις. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἔχομεν τὸ ἀποτέλεσμα ὅτι ἰδρῦθη ὁ ἔργανισμὸς οὗτος μὲ πλήρη αὐτοτέλειαν καὶ κρατικὴν δικαιοδοσίαν ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ Νομοθ. Διατάγματος τῆς Ἐπαναστάσεως. Δὲν ἐκφράζω ποσῶς ἀμφιβολίαν, ἔτι: δὲν ὑπῆρξαν καὶ ἐν ὑπάρχουσιν αἱ ἀγαθότεραι προθέσεις εἰς τοὺς ἐντολοδόχους τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν καὶ εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἑθνῶν καὶ ἔτι ἐγένετο ἡ διαρρυθμισαυτῆ μὲ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς καλλιτέρας χρησιμοποίησεως τοῦ δανείου. Ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ παραγνωρίσωμεν, ἔτι εἰς αὐτοτελῆς ξενικὸς ὄργανισμὸς, ἐκτελῶν κρατικὰ καθήκοντα, κινδυνεύει νὰ δημιουργῇ, ἀθελή-

τως πολλάκις, παρεξηγήσεις καὶ προστριβὰς εἰς κοινοβουλευτικὸν Κράτος. ὡς τὸ ἡμέτερον.

ΤΑ 5.000.000 ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ

Ἐφ' ἔσον λοιπὸν ἐγένετο δεκτὸς ὁ ὄρος οὗτος, εἶναι φυσικὴ συνέπεια αὐτοῦ ὁ ἕτερος ὄρος τῆς μεταβιβάσεως τῶν 500.000 ἔκταριων, ἢ 5 ἑκατομμ. στρεμμάτων γῆς, διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων. Διότι προφανῶς ἐφ' ἔσον διὰ τὴν ἀποκατάστασιν εἶχεν ἡ ἐπιτροπὴ ἀνάγκην γαιῶν, ἔπρεπε τὸ Κράτος νὰ διαθέσῃ εἰς τὸν ὄργανισμὸν αὐτὸν τὴν γῆν ταύτην. Ἐὰν τὸ Δημόσιον ἤθελεν ἐνεργῆ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων, θὰ εἶχεν αὐτὸ εἰς τὴν διάθεσίν του τὴν ἔκτασιν αὐτήν. Σημειώσατε δὲ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἀποκαταστάσεως δέον νὰ λαμβάνῃ τὰς γαίας κατὰ πλήρη κυριότητα, ὅχι ἀπλῶς χάριν ἐγγυήσεως, ἀλλὰ πρὸς τὸν σκοπὸν ν' ἀποκαταστήσῃ ἐπ' αὐτῶν τοὺς πρόσφυγας. Λέγει δηλ. τὸ πρωτόκολλον ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἀποκαταστάσεως θὰ διαθέτῃ εἰς τοὺς ἀποκαθισταμένους τὸν κῆρον εἴτε κατὰ κυριότητα, εἴτε κατὰ μίσθωσιν. Ἀλλὰ λόγοι γεωργικῆς οἰκονομίας ἐπιβάλλουν, ὅπως ἡ ἐπιτροπὴ διαθέσῃ τὰς γαίας εἰς τοὺς πρόσφυγας κατὰ πλήρη κυριότητα, μὲ ὑπεγγυότητα ἀπλῶς τοῦ κλήρου, εὐθὺς ὡς καταστῆ ἐφικτὸς ὁ ὀριστικὸς διαχωρισμὸς τῶν κλήρων.

Καὶ εἰς τοῦτο ἐπιστῶ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι πρέπει νὰ κάμῃ τὴν σχετικὴν σύστασιν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν, ὅπως παραχωρῆ αὕτη τὴν ἰδιοκτησίαν εἰς τοὺς κληροῦχος, διατηροῦσα ὑπὲρ ἑαυτῆς ὑποθήκην.

Εἰς Πληρεξούσιος. Εἶπατε ὅτι αἱ παραχωρούμεναι πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν γαίαι προορίζονται διὰ νὰ παραχωρηθῶσιν εἰς τοὺς πρόσφυγας καὶ ὅτι δὲν χρησιμεύουν ὡς ἐγγυήσις.

Ἄλ. Μυλωνάς. Ἐφ' ἔσον ἡ ἐπιτροπὴ διαθέτει τὴν γῆν εἰς τοὺς πρόσφυγας, δύναται μὲν νὰ καταστήσῃ ὑπεγγύους τοὺς κλήρους, ὅπως πράττει καὶ τὸ Κράτος διὰ τὰς παραχωρουμένας εἰς τοὺς ἀγρότας γαίας, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὰς διαθέτῃ κατὰ κυριότητα.

Φίλωνδρος. Ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἀποκαταστάσεως διατηρεῖ δικαιώματα ἐπὶ τῶν παραχωρουμένων γαιῶν πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς πληρωμῆς τοῦ δανείου ;

Ἄλ. Μυλωνάς. Μάλιστα.

Φίλωνδρος. Κύριε πρόεδρε, εἶναι πολὺ λεπτὸν τὸ ζήτημα καὶ πρέπει νὰ διευκρινισθῇ. Ἰπάρχει σχετικὸν ἄρθρον εἰς τὴν σύμβασιν αὐτὴν ὅτι θὰ δύναται ἡ ἐπιτροπὴ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἐὰν φανεῖ ἂν τῆσι τὸ Κράτος, νὰ ἐκποιῆ καὶ εἰς τρίτους τὰ ἐδάφη ταῦτα ;

Ἄ λ. Παπαναστασίου (Πρωθυπουργός). Μάλιστα, κ. συναδέλφε. Ὑπάρχει γενικὸς ἔρος. Ἀλλὰ φαντάζεσθε ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος θὰ ἀφήσῃ νὰ πωληθοῦν αἱ γαῖαι, αἱ ὁποῖαι θὰ δοθοῦν εἰς τοὺς πρόσφυγας, καὶ νὰ ἐκδιωχθοῦν οἱ πρόσφυγες; Δὲν πιστεύω νὰ τὸ φαντάζεσθε.

Φίλωνδρος. Οὐδέποτε διήλθε τοῦ νοῦ μου μία τοιαύτη φαντασία, ἀλλ' ἐγὼ φρονῶ καὶ πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι οἰαδήποτε Κυβέρνησις θὰ ὑπάρχῃ, οὐδέποτε θὰ ἐεχθῆ νὰ ἐκτοπισθοῦν οἱ πρόσφυγες. ἀλλὰ μία τοιαύτη ἰδέα ριπτομένη μεταξὺ τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου ὄχι ἐκ μέρους ἡμῶν, ἀλλ' ἐκ μέρους ἄλλων δυστυχῶς, εἰςέετε ὅτι κρατεῖ τοὺς πρόσφυγας πολὺ κρύους ἀπέναντι τῆς καλλιέργειας τῶν γαιῶν αὐτῶν; Διὰ νὰ κάμουν τὴν γῆν αὐτὴν ἀμπελί θέλουν 4 ἢ 5 χρόνια. Δὲν ἔμποροῦν λοιπὸν μὲ τοιαύτην ἀμφιβολίαν νὰ προβοῦν εἰς τοιαύτας δαπάνας καὶ κόπους.

Ἄ λ. Παπαναστασίου (Πρωθυπουργός). Κύριε συνάδελφε, τὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποῖαν ἀπαλλοτριοῦνται ἐκτάσεις ἰδιωτικαὶ καὶ παραχωροῦνται εἰς τοὺς ἀγρότας, γενικῶς δηλ. κρατεῖ μία πολιτικὴ αὐξήσεως τῆς μικρᾶς ἰδιοκτησίας, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ φαντασθῆ κανεὶς ὅτι θὰ ἀφαιρεθῆ ἡ μικρὰ ἰδιοκτησία ἀπὸ πρόσφυγας διὰ νὰ δοθῆ εἰς οἰονδήποτε ἄλλον. Λοιπὸν τὸ καθήκον τῶν πληρεξουσίων εἶναι νὰ διαφωτίσουν τοὺς πρόσφυγας, ὅτι τοιοῦτος κίνδυνος δὲν ὑπάρχει. διότι ἐπὶ τέλους ὀπισθεν τῶν ἐγγυήσεων αὐτῶν ἔλων ὑπάρχει μία μεγαλυτέρα ἐγγύησις ἀπέναντι τῶν ξένων, τὸ Κράτος τὸ Ἑλληνικόν. Ἡ σύμβουσις ὁμῶς αὐτῆ ἔγινε, τί θέλετε νὰ κάμωγην;

Φίλωνδρος. Ἦθελον νὰ διευκρινισθῆ τὸ ζήτημα.

Ἡ ΔΙΑΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΩΝ ΓΑΙΩΝ

Μυλωνάς. Τὸ Κράτος μεταβίβασεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑποχρεώσεώς του ἐκ τοῦ πρωτοκόλλου 250.000 στρέμματα δημοσίων γαιῶν. Σημειώσατε ὅτι αἱ γαῖαι αὗται δὲν ἦσαν κἀν ὄλαι καλλιεργούμεναι, ἐπομένως κατάλληλοι διὰ τὸν σκοπὸν τῆς ἐγκαταστάσεως, ἀλλὰ πολλαὶ ἐξ αὐτῶν εἶναι βουνόδεις ἐκτάσεις καὶ δάση. Ἐνθ' ἡ ἐπιτροπὴ ἔδαπανα καὶ δαπανᾷ ἀκόμη εἰς ἐγκαθισταμένους πρόσφυγας ἐπὶ ἐκτάσεων πλέον τῶν 3,000,000, στρεμμάτων. Δικαίως λοιπὸν ἡ ἐπιτροπὴ ἔρχεται καὶ λέγει πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι θὰ μὴ μεταβιβάσῃ καὶ τὰ ὑπόλοιπα στρέμματα; Καὶ δὲν εἶναι δυνατόν πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τούτου, εἰμὴ νὰ μεταβιβάσθοῦν καὶ αἱ γαῖαι τῶν ἀνταλλασσομένων περιουσιῶν τῶν ἀποχωρούντων Μουσουλμάνων. Καὶ κατὰ τοῦτο φρονῶ ὅτι ὀρθὸς ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις τῆς μετῆς

Ἄ. Παπαναστασίου. Αὐτὸ θὰ ἦτο ὀρθὸν ἐὰν τηρηθοῦν ἀνέπαφοι αἱ γαίαι ἕως ἔτου γίνεαι ἐκκαθάρσις.

Ἄρτεμιάδης. Αὐτὴν τὴν ἀρχὴν δὲν τὴν ἀμφισβητῶ.

Ἄ. Παπαναστασίου. Εἰς τὸ τέλος, ὅταν θὰ γίνῃ ἡ ἐκκαθάρις, θὰ εἶναι ζήτημα ὕλικῆς διαρρυθμίσεως τὸ ζήτημα πῶς θὰ ἱκανοποιηθῶσιν οἱ ἀστικοὶ πληθυσμοί, δηλαδὴ ἐὰν αἱ ἀστικαὶ περιουσίαι ἐν Ἑλλάδι δὲν εἶναι ἐπαρκεῖς, θὰ εἰδῶμεν πῶς θὰ ἱκανοποιηθῶσιν, δεύτερον δὲ ἐὰν εἶναι ἐπαρκεῖς θὰ ἔχουν νὰ πληρωθῶσιν οἱ ἀγροτικοὶ πληθυσμοί, ἐπομένως εἶναι ζήτημα ὕλικῆς διαρρυθμίσεως, ἐὰν δὲν ἐπέλθῃ πλήρης ἰσοφάρις· ἐὰν ἐπέλθῃ ἰσοφάρις δὲν γεννᾶται ζήτημα. Τώρα διὰ τῆς μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος διευκολυνόμεθα εἰς τὴν ἐγκατάστασιν τῶν προσφύγων ἀγροτῶν, δικαιολογούμεθα καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἀστικῶν πληθυσμῶν, διότι εἶναι δυνατόν τὰ ἀστικά κτήματα νὰ ἐκποιηθῶσιν, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀδύνατον ἕκαστος ἀστὴς νὰ πάρῃ ἐν κτημᾷ ἀνάλογον πρὸς τὸ τῆς Μ. Ἀσίας. Τὸ συμφερότερον εἶναι νὰ ἐκποιηθῶσι τὰ ἀστικά κτήματα. Θὰ ἦτο ἀδύνατος ἡ ἐκδοσις χρεωγράφων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κτημάτων, ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ κυριότης τοῦ κράτους. Ἐπομένως ἡ ὀρθότερα λύσις εἶναι αὕτη, ἡ ὅποια οὐδόλως ζημιοί, οὐδόλως περιγράφει τὰ δικαιώματα τῶν προσφυγικῶν πληθυσμῶν.

Η ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΙΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ

Ἄρτεμιάδης. Μᾶς δίδετε τὴν διαβεβαίωσιν, παρὰ τὴν λειψθεισαν ἀπόφασιν, ὅτι αἱ ἀξιώσεις αἱ ἰδιωτικαὶ εἶναι ἀνέπαφοι καὶ θὰ προβῶσιν εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν περιουσιῶν αἱ μικταὶ ἐπιτροπαί; Διότι ἔχει τροποποιηθῆ ἡ Συνθήκη.

Μπακάλμπασης. Μὲ μίαν παράλειψιν ἐνὸς κόμματος γίνε-
 ἡ παρεξήγησις, περὶ ἧς ὁμιλεῖτε, διότι ὅταν προσέξετε τὸ σχετικὸν
 ἄρθρον, θὰ ἴδητε εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μετάφρασιν ὅτι πρόκειται περὶ
 κόμματος. Νομίζετε, ὅτι τὸ ἔργον τοῦ καθορισμοῦ τῆς ἰδιωτικῆς περιου-
 σίας θὰ τὸ ἀφήσωμεν κατὰ μέρος; Δὲν δυνάμεθα.

Α. Μυλωνάς. Κύριοι συνάδελφοι, δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ
 προχωρήσῃ ἡ ἐκκαθάρις καὶ ἡ ἀποτίμησις, οὐδὲ θὰ εἶναι ἐμπόδιον εἰς
 τὴν ἐργασίαν αὐτὴν ἡ ἀπόφασις τῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς. Ἐὰν ὑπάρχουν
 ἄλλα ἐμπόδια, τὰ ὅποια καὶ ἐγὼ βλέπω, εἶναι ἡ δυσχέρεια τοῦ ἔργου,
 διὰ τὴν ἐξακριβωσιν τῶν ἐν Τουρκίᾳ περιουσιῶν. Τοῦτο θὰ ἀπαιτήσῃ
 χρόνον καὶ μεγίστην ἐργασίαν, ἀσχέτως ὅπως πρὸς τὴν ἀπόφασιν τῆς
 Ἐπιτροπῆς.

ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ

Α. Παπαναστασίου. Δι' αὐτὴν τὴν ἐργασίαν ὑπάρχει νομο-
 σχέδιον καὶ γίνεται ἐργασία περὶ προσωρινῆς ἐκτιμῆσεως τῶν κτη-
 μάτων μὲ προσωρινὴν προκαταβολὴν ἐπὶ ἀποζημιώσεσι, διὰ νὰ ζήσωσιν
 οἱ ἀνθρώποι αὐτοί.

Ἰ α σ ω ν ἰ δ η ς. Αὐτὸ τὸ λαμβάνομεν ὑπ' ὄψιν.

Εἰ ς Π λ η ρ ε ξ ο ὄ σ ι ο ς. Θὰ εἶναι δυνατόν οἱ πρόσφυγες νὰ λάβωσι μέρος.

Α. Π α π κ ν α σ τ α σ ἰ ο υ. Δι' αὐτὸ λέγω δι πρὶν ἀρχίσῃ ἡ ἐκποίησης, ἢ προκταβολή ἐπὶ ἀποζημιώσεσι πρέπει νὰ προηγηθῇ.

ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΓΑΙΩΝ

Α. Μ υ λ ω ν ᾶ ς. Ἐὰν δὲν εἶχε τὴν ἐλευθερίαν τὸ κράτος νὰ μεταδιδάσῃ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς ἀποκαταστάσεως τὰς γαίας ταύτας θὰ διετρέχομεν τὸν κίνδυνον νὰ ἀτονίσῃ τὸ δάνειον. Μία δευτέρα συνέπεια εἶναι δι τὸ δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ μεταδιδάσωμεν εἰς τοὺς πρόσφυγας καλλιεργητὰς τὴν κυριότητα, ὡς ὑπεστήριξα πρὸ ὀλίγου. Τοῦτο ἐπιβάλλεται ἀπολύτως ἐκ λόγων παραγωγικῶν καὶ κοινωνικῶν.

Οὐδεὶς εἶναι δυνατόν νὰ καλλιεργήσῃ μὲ ζῆλον, ἔταν δὲν γνωρίζῃ ἂν ἡ γῆ, ἐπὶ τῆς ὁποίας καλλιεργεῖ τῷ ἀνήκει. Ἐπομένως ἕνεκα τῶν δύο λόγων τούτων εἶναι ἀπαραίτητον νὰ γίνῃ τὸ ταχύτερον ἢ κατὰ κυριότητα διάθεσις τῶν μουσουλμανικῶν γαιῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους.

Ρ ἔ ν τ η ς. (Ἰ κ ο υ ρ ο γ. Ἐξ ω τ.) Προχθὲς εἶπατε, δι τὰς ἀποφάσεως τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς δὲν τροποποιουνται οἱ ὅροι τῆς μεταδίδασεως τῆς κυριότητος ἀλλὰ μόνον τὸ χρονικὸν ὄριον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου μεταδιβάζεται ἡ κυριότης.

ΟΙ ΑΝΤΙΑΡΩΝΤΕΣ

Μ υ λ ω ν ᾶ ς. Μάλιστα. Δὲν νομίζω, δι τὸ θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρξουν ἐπ' αὐτοῦ σοβαραὶ ἀντιρρήσεις.

Τὸ ἐλαττήριον τῆς ἀντιδράσεως κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης πιθανὸν νὰ προέρχεται ἐκ τοῦ δι τὸ διαβλέπουν τινὲς ἀπὸ τοὺς ἐγκαταλιπόντας μεγάλα κτήματα καὶ περιουσίας ἐν Τουρκίᾳ, δι τὸ δὲν θὰ δυνηθεῖν νὰ λάβωσιν εἰς εἶδος γαίας ἐν Ἑλλάδι, ἀλλ' ἡ τοιαύτη προσδοκία ἀνθρώπων, ἀξίων θεβαίως πάσης συμπαθείας καὶ ἀποζημιώσεως δι τὴν καταστροφὴν, ἣν ὑπέστησαν, δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῇ ἀπλοῦστατα, διότι καὶ ἂν ὑποθεθῇ δι εἶχον ἐκ τῆς συμβάσεως τῆς ἀνταλλαγῆς ἀτομικὰ ἐμπράγματα δικαιώματα οἱ μεγάλοι κτηματῆαι (ἐνῶ δὲν ἔχουν τοιαῦτα, ἔχουν ὅμως ἐνοχικὴν ἕκαστος ἀξίωσιν ἐπὶ τῆς ὁμάδος τῶν ὀθωμανικῶν περιουσιῶν) καὶ ἂν, λέγω, τοὺς παρεχωροῦντο μεγάλα γεωργικὰ κτήματα, θὰ ἐδικαιούτο τὸ Κράτος νὰ προδῇ εἰς ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτριώσιν τούτων, ὅπως καὶ τῶν λοιπῶν κτημάτων τῶν ἐνοπιῶν. Πῶς ἐπιζήσουσιν εἰς ἀποζημιώσιν εἰς εἶδος ἐκ τῶν γαιῶν, ἐφ' ὅσον οἱ κληθυσμοὶ οἱ δεόμενοι γεωργικῆς ἀποκαταστάσεως πλεονάζουν καὶ ἐφ' ὅσον ἀνελογόδοι 40 περίπου στρέμματα μόνον εἰς καθὲ γεωργικὴν οἰκογένειαν; Ἡ ἀποβλέπουν ἴσως εἰς τὰς γαίας ταύτας ὡς βάσιν ἐτιδέσεως κτηματογράφων, καὶ ὡς θὰ ὀμιλήσω εὐθὺς ἀμέσως. Ἄλλ' ἡ βία αὐτῆ οὐσιαστικῶς θὰ ἦτο ἐστερημένη ἀξίας, ἐφ' ὅσον θὰ τὰς κατέχουν

έριστικῶς, ἔστω καὶ ὄχι κατὰ κυριότητα, οἱ ἀποκαθιστάμενοι καλλιερ-
γηταί.

Ρέ ν τ η ς. Γεννᾶται τὸ ἐρώτημα πῶς τοὺς ἀκτῆμονας καθιστῶμεν
κτηματίας, ἐξαιρουμέν δὲ τοὺς δικαιοῦχους πρόσφυγας.

Μυλωνᾶ ς. Ὅταν τελειώσῃ ὁ λογαριασμὸς καὶ ἡ ἐκκαθάρισις
τοῦ λαβεῖν ἐνὸς ἐκάστου τινὲς τῶν ἐγκατασταθέντων προσφύγων δὲν θὰ
ἔχουν νὰ λάβωσι τίποτε, ἀλλὰ ...

Ἄ λ. Παπαναστασίου. Ἡὲ πληρώσωσιν.

Μυλωνᾶ ς. Ἀλλὰ θὰ πληρώσωσιν πάντως τὰς τοκοχρεωλιτικὰς
δόσεις, αἵτινες θὰ περιέλθωσιν εἰς τοὺς δικαιοῦχους πρόσφυγας, οἱ ὅποι-
οι ἄλλως τε δὲν ἀποκλείεται νὰ λάβωσι καὶ εἰς εἶδος περιουσίαν,
οὐ μόνον χρήματα, δηλ. δάση, βοσκάς, ἀστικά κτήματα. Περαιτέρω ἡ
ἀπόφασις τῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἀνταλλαγῆς ἔχει καὶ μίαν ἄλ-
λην ἀκόμη σημασίαν, ὡς ἐλέχθη ἤδη.

Ο ΑΥΤΟΝΟΜΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

Ἡὲ διευκολυνθῆ καὶ ἡ ἔδρασις τοῦ ὀργανισμοῦ, ὁ ὅποιοις θὰ διαχει-
ρισθῆ αὐτὴν τὴν περιουσίαν, δηλ. ἐκτὸς τῶν καλλιεργούμενων γαιῶν,
τὰ δάση, τὰς βοσκάς, τὰ ἀστικά κτήματα. Ἀρχεται λοιπὸν ἡ ἐλευθερία
τοῦ Κράτους τῆς διαχειρίσεως αὐτῶν τῶν κτημάτων, πάντοτε ἐπ' ὠφε-
λεῖα τῶν προσφύγων. Καὶ μὴ λησμονήτε ὅτι πλείστα ἐκ τῶν ἀστικῶν κτη-
μάτων ἔχουν ὑποστῆ φθορὰν σημαντικὴν καὶ ὑφίστανται καθημερινῶς τοι-
αύτην καὶ ἐρείπονται. Ἐπομένως ἔχει καθήκον τὸ Κράτος νὰ σκεφθῆ
ἂν δὲν συμφέρῃ νὰ τὰ ἐκποιήσῃ ἐν πλειστηριασμῶ, ὅπως διὰ τοῦ τιμή-
ματος ἀνακουφίσῃ ἀκριβῶς τοὺς δικαιοῦχους πρόσφυγας. Δὲν εἶναι δὲ
καὶ εὐκολον νὰ τὰ κρατήσῃ πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν ἀστῶν προσφύ-
γων, διότι πολλὰ ἐξ αὐτῶν εἶναι μεγάλα κτίρια καὶ δυσκόλως εἶναι δυ-
νατὸν ν' ἀποκατασταθοῦν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ κτιρίου πολλαὶ οἰκογένειαί.
Ἐνῶ ἂν ἐκποιηθοῦν, θὰ εἶναι δυνατόν βαθμηδὸν νὰ κτισθοῦν ἰδιαίτεροι
συνοικισμοί, τοῦθ' ὅπερ προτιμοῦν οἱ πρόσφυγας.

Εἰς Πληρεξούσιος. Ἡὲ περιμένωμεν νὰ κτισθοῦν νέα ;

Α. Μυλωνᾶ ς. Ἐγὼ δὲν σᾶς εἶπον, ὅτι θὰ ἐξωσθοῦν ἀπὸ τὰ κτή-
ματα οἱ προχείρως τοποθετηθέντες εἰς αὐτὰ πρὶν κτισθοῦν τὰ νέα. Εἶ-
πον βαθμηδὸν, Ἡ διαχείρησις τῶν κτημάτων τούτων θὰ γίνῃ ἀπὸ ἕνα
ὀργανισμόν, συμφωνῶ δὲ ἀπολύτως μὲ πολλοὺς προλαλήσαντας, ὅτι ὁ
ὀργανισμὸς οὗτος πρέπει νὰ ἔχη τραπεζικὴν διαχείρησιν καὶ ὄχι κρα-
τικὴν.

ΕΚΠΟΙΗΣΙΣ

Α. Μυλωνᾶ ς. Ὡς πρὸς τὴν ἐκποίησιν τῶν κτημάτων θὰ συνί-
στων νὰ γίνετο ὅσον τὸ δυνατόν εὐρύτερος πλειστηριασμὸς καὶ ὄχι μό-
νον μεταξὺ τῶν προσφύγων, ὅ-ότι ὁ κύκλος τῶν πλειοδοτούντων εἶναι
μικρὸς καὶ ἐπομένως ἡ πλειοδοσία ἀποβαίνει ἐπ' ὠφελεία τῶν ὀλίγων
καὶ εἰς βλάβην τῆς ὁμάδος τῶν προσφύγων. Ὁ πλειστηριασμὸς πρέπει
νὰ γίνῃ εὐρύτατος, τμηματικῶς δὲ καὶ βαθμιαίως διὰ νὰ μὴ πέσουν αἱ
τιμαὶ δι' ἀνθρώπων ἐκποιήσεων. Ἴσως θὰ ἔπρεπε ὁ ὑπερθεματισμὸς νὰ γίνῃ

μετὰ τὴν ἀποτίμησιν τῶν ὀθωμανικῶν τούτων κτημάτων ὑπὸ τῆς μι-
κτηρῆς ἐπιτροπῆς διὰ νὰ μὴ χρησιμεύσῃ ἡ τυχόν ὑψηλὴ τιμὴ τῆς πλει-
οθεσίας ὡς βάσις ἐκτιμήσεως ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς εἰς βάρος τῶν λο-
γαριασμῶν μας. Ἄλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἐπὶ ἤρχετο ἐπιζημία
ἀναβολῆς.

Ἡ μόνη εὐκολία ἢ ὁποία ἤδύνατο νὰ παρασχεθῇ εἰς τοὺς θέλοντας
νὰ ὑπερθεματίσῃν πρόσφυγες εἶναι αὕτη. Νὰ ἐκδοθῶν προσωριναὶ
ὁμολογίαι ἐπὶ τῶν ἀπαιτήσεών των ἐκ τῆς ἀναλλαγῆς καὶ νὰ τοῖς ἐπι-
τραπῇ νὰ προσέρχωνται εἰς τὸν πλειστηριασμὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁμο-
λογιῶν τούτων.

ΑΙ ΚΤΗΜΑΤΙΚΑΙ ΟΜΟΛΟΓΙΑΙ

Ὑπεστηρίχθη πολλαχόθεν ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ εὑρεθῶν πολλοὶ
καὶ ποικίλοι πόροι ἀπὸ ἕναν αὐτόνομον ὀργανισμόν, ὁ ὅποιος θὰ κινή-
τοποιήσῃ τὴν ἀκίνητον αὐτὴν ἰδιοκτησίαν, διὰ τῆς ἐκδόσεως κτηματι-
κῶν ὁμολογιῶν. Εἶναι δηλαδὴ ἡ ἔννοια τῆς κτηματικῆς πίστεως. Νὰ
ἐκδοθῶν κτηματικαὶ ὁμολογίαι, αἱ ὁποῖαι νὰ θεθοῦν εἰς κυκλοφορίαν
καὶ ἀπὸ τὸ τίμημα τῶν ὁμολογιῶν τούτων νὰ εὑρεθῶν τὰ χρήματα, τὰ
ὁποῖα θὰ διατεθοῦν διὰ τοὺς ἀστατοὺς πρόσφυγας καὶ διὰ τὰς ἄλλας προ-
σφυγικὰς ἀνάγκας. Τὸ θέμα θεωρητικῶς ἐμφανίζεται ἀπλοῦν, ἀλλὰ
φοβοῦμαι ὅτι ἐν τῇ πράξει θὰ εὔρη πολλὰ προσκόματα. Εἰς τὴν ση-
μερινὴν ἰδίᾳ κατάστασιν τοῦ τόκου, εἶναι δύσκολον ν' ἀπορροφήσῃ
ἐλευθέρως ἡ ἀγορὰ εἰς μεγάλην κλίμακα τοιαύτας ὁμολογίας. Καὶ ἂν
ἀκόμη αὗται παρέχουν πλήρη πίστιν, καὶ ἂν τὰ ἀκίνητα, ἐφ' ὧν στη-
ρίζονται εἶναι εὐκόλως ἐκποιήσιμα ἐν περιπτώσει ἐκτελέσεως. Αἱ ὑπὸ
τύπον προκαταβολῶν πρὸς τοὺς πρόσφυγας χορηγίαι δὲν θ' ἀποφέρουν
τόκον, ἵνα δι' αὐτοῦ ἐξυπηρετῆται ἔστω καὶ ἐν μέρει ὁ ἐπιεικόμενος εἰς
τὰς ὁμολογίας τόκος καὶ συνεπῶς δεῖον νὰ γίνῃ ἄλλοθεν ἡ ὑπηρεσία αὐτοῦ·
ἐκ τῶν εισοδημάτων ἰδίᾳ ἢ ἐκ τοῦ τιμήματος τῶν ἀκινήτων. Προϋπο-
θέτω ὅτι ἡ ἀγορὰ πρέπει νὰ ἀπορροφήσῃ ἐλευθέρως τὰς ὁμολογίας, δι-
ότι ἂν πρόκειται νὰ προσάγῃται αὗται εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν διὰ
νὰ ἐκδίδῃ ἐπ' αὐτῶν χαρτονόμισμα, τότε βεβαίως ἀπομακρυνόμεθα ἀπὸ
τὴν ἔννοιαν τῆς κτηματικῆς πίστεως, διὰ νὰ καταλήξωμεν εἰς τὴν ἐκ-
δοσιν πληθωρικοῦ χαρτονομίσματος, τὸ ὅποιον, ὡς εἶπον, ἀσυκροῦσε.

Βεβαίως ἂν αἱ κτηματικαὶ ὁμολογίαι δὲν ἀπορροφηθῶσιν ἐλευθέρ-
ως εἰς τὴν ἀγοράν, εἶναι δυνατόν ἐν τινι μέτρῳ νὰ προσάγῃται εἰς
τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν, ἰδίᾳ, καὶ εἰς ἄλλας Τραπεζάς, ὅπως ἐπὶ τῇ βά-
σει αὐτῶν, ὡς τίτλων ἐνεχύρου, δίδεται ποσὸν τι ὑπὸ τύπον δανείου
εἰς τὸν προσάγοντα πρόσφυγα. Διότι αἱ Τραπεzaὶ κατὰ τὴν τραπεζητι-
κὴν τέχνην δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διαθέτουν ἐκ τῶν διαθέσιμοτήτων, ἐκ
τῶν καταθέσεών των, μεγάλα ποσὰ εἰς μακροπρόθεσμα δάνεια. Τοῦτο
ἀντίκειται εἰς τὴν ὑγιή τραπεζητικὴν πολιτικὴν, διότι ἀκίνητοποιοῦνται
οὕτω ἄξια, αἱ ὁποῖαι εἶναι δυνατόν εἰς δεδομένην στιγμήν νὰ κλονί-
σῃν τὰς Τραπεζάς. Ἄρα δὲν ἔχω μεγάλας ἐλπίδας ὅτι καὶ ὁ δανεισμός
οὗτος θ' ἀποδώσῃ μεγάλην κοσά. Δέχομαι ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ εὑρε-
θῇ διὰ τῶν κτηματικῶν ὁμολογιῶν σημαντικὸν χρηματικὸν ποσόν, ἀλλ' ὄχι

τόσον μεγάλο, όχι εις τοιαύτην κλίμακα, ώστε πραγματικώς να κινητοποιηθῆ ἀμέσως ἢ ἀκίνητος αὐτὴ ἰδιοκτησία τῶν προσφύγων, ὡς ὑπετέθη. Διότι ἂν τοῦτο ἦτο δυνατόν, μὴ λησμονώμεν ὅτι καὶ αἱ ὁμολογίαι τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου θὰ ἦτο δυνατόν ν' ἀπορροφηθοῦν ἀπὸ τὴν ἀγορὰν καὶ νὰ πληρωθοῦν οἱ ἰδιοκτῆται εὐθὺς ἀμέσως διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν τοιοῦτων ὁμολογιῶν, αἱ ὁποῖαι ἔχουν, ἐκτὸς τῆς ὑπεγγυότητος ὄλων τῶν κλήρων, τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους καὶ πλεῖστα προνόμια. Ἄρα δὲν εἶναι τόσον ἀπλοῦν, ὅπως ὑπεστηρίχθη τὸ ζήτημα, καὶ δεῖται ἰδιαιτέρας μελέτης. Ἡ βαθμιαία ἐκποίησης τῶν ἀκινήτων καὶ ἡ δι' ὁμολογιῶν προξεδόφλησις τοῦ προϊόντος τῆς ἐκποιήσεως πρέπει νὰ εἶναι ἡ βᾶσις.

Η ΕΚΚΡΕΜΟΤΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ

Διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν περιουσιῶν πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ὑπάρχει μακρὰ ἐκκρεμότης. Εἶναι δυσχερέστατον τὸ θέμα καὶ ἡ μικτὴ ἐπιτροπὴ δὲν ἔδειξε τὴν ἀπαιτουμένην δραστηριότητα, ὅπως προβῆ τὸ ταχύτερον εἰς τὸ ἔργον αὐτό. Παρήλθεν ἰκανὸς χρόνος καὶ ἀκόμη συζητοῦμεν κατὰ ποῖον σύστημα θὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ ἐκκαθάρισις. Καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ἐτόνισεν ὅτι ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν ἀνεύρεσιν τῶν ἀπαιτήσεων τῶν προσφύγων καὶ τὴν ἐκκαθάρισιν αὐτῶν ἐν Ἑλλάδι θὰ γίνῃ ἡ ἀποστολὴ ἐν Τουρκίᾳ ὅπως μελετήσῃ τὸ κτηματολόγιον καὶ λάβῃ καὶ στοιχεῖα ἐκεῖθεν. Βεβαίως τὸ παράλληλον τοῦτο δὲν ἀποκλείεται, ἀλλ' ἀσφαλῶς φοδοῦμαι ὅτι ἐλαχίστους καρποὺς θὰ φέρῃ. Διότι ἐν Τουρκίᾳ τὸ κτηματολόγιον, καθὼς εἶναι γνωστόν, δὲν ἔχει εὐρετήριον, ἐφ' ὅσον δὲ δὲν ἔχει στοιχεῖα ὁ ἔχων τὴν ἀπαιτήσιν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀνευρεθῆ τὸ κτήμα του εὐκόλως. Μὲ τὴν κατάστασιν τοῦ κτηματολογίου τῆς Τουρκίας, καὶ ἂν θεωρηθῆ ὅτι ἐπιτρέπουν ἐλευθέρως τὴν χρησιμοποίησιν τῶν βιβλίων τούτων εἰς τὴν ἀποστολὴν, τὴν ὁποῖαν θὰ σταίλωμεν ἐκεῖ, πάλιν αἱ δυσχερεῖαι θὰ εἶναι σημαντικαί.

Ο ΤΡΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ

Α. Μ π α κ α λ π α σ η ς. Ὅτε εἶχον τὴν τιμὴν νὰ παρουσιασθῶ πρὸς ὑμᾶς, ὡς ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας, μᾶς ἐδόθη ἐπ' αὐτοῦ εὐκαιρία νὰ συζητήσωμεν γενικώτερον. Τὸ μόνον βέβαιον εἶναι τὸ ἔξης. Ὅταν ὁμιλοῦμεν περὶ κτηματολογίου τῆς Τουρκίας, οὐδέποτε πραγματικῶς ἐξώγκωσα τὴν σημασίαν καὶ τὴν ἀξίαν, διότι πραγματικῶς τὸ κτηματολόγιον τὸ τουρκικὸν δὲν εἶναι τέλειον. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον ἔχει εἶναι τὸ ἔξης, ὅτι ἔχει τὴν ἐγγραφὴν τῶν κτημάτων κατὰ καζάδες. Ἡ Τουρκία, νομίζω, ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ μὴ ἀποκρύψῃ τὸ κτηματολόγιον ἀπὸ τοὺς ἀντικρυσώπους τῆς Ἑλλάδος, οἱ ὁποῖοι θὰ ἔχουν καὶ τὴν μικτὴν ἐπιτροπὴν μετ' αὐτῶν. Εἰς τοὺς καζάδες ἀναγράφονται νὰ ὀνόματα τῶν Ἑλλήνων ἰδιοκτητῶν. Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει ἡ μεταγραφὴ. Ἐκείνο τὸ ὁποῖον μᾶς ἐνδιαφέρει εἶναι πρῶτον νὰ ἐκκαθαρίσωμεν τὴν περιουσίαν τῶν νομικῶν προσώπων, ἐφ' ὅσον τὸ τοιοῦτο εἶναι δυνατόν. Δεύτερον

προκειμένου περὶ τῆς ἰδιοκτησίας ἐν θὰ εἶχαμεν ἀρκετὰ στοιχεῖα διὰ νὰ ἀπευθυνόμενα εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας, οἱ ὅποιοι εὐρίσκονται ὡς πρόσφυγες ἐν Ἑλλάδι. Ἐπομένως πέρνω μίαν βῆσιν ἐπὶ τῆς ὁποίας μποροῦμεν νὰ στηριχθῶμεν. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον πρὸ παντός μᾶς ἀπησχόλησεν ἦτο ἡ ἀνκτύπησις τῶν κοινωνικῶν συμβουλιῶν ὅπως ἡμεῖς τὰ φανταζόμεθα. Τὶ κάμνομεν λοιπὸν ἐν τῷ μεταξῷ; Ἐχω 42 Μητροπολιτικὰς ἔδρας. Τὰς Μητροπολιτικὰς ἔδρας τὰς θέτω ὡς ἑ.α ὄργανισμὸν ὁ ὅποιος θὰ ἐπιληφθῆ τοῦ ζητήματος τοῦ καθορισμοῦ τῶν περιουσιῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ δεύτερον τῶν νομικῶν προσώπων. Ὅταν ἐκ λέγω κοινωνικὸν συμβούλιον δὲν ἐννοῶ μόνον τὸν παππᾶν, ἀλλὰ ἐσκόκληρον τὸ συμβούλιον τὸ ὅποιον ἔχομεν. Βεβαίως δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου δὲν νὰ καθορθῶσιν νὰ ἔχω παρὰ μόνον τὰς περιουσίας ἐν μέρει.

Φίλα ν δ ρ ς. Ἐλήφθη, ὑπ' ἔψιν ζεῖ δὲν συμπίπτουσιν αἱ διαιρέσεις αἱ διοικητικαὶ μὲ τὰς πολιτικὰς;

Α. Μ π α κ ἄ λ μ π α σ η ς. Δὲν μᾶς ζητεῖται αὐτό, κ. Συνάδελφε. Ἐν τῷ μεταξῷ ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον κάμνω εἶναι τὸ ἐξῆς. Θὰ ὑπάρχουν ἐπιτροπαι, αἱ ὅποιοι θὰ ἀποστέλλωνται εἰς τὰς Κοινοτήτας. Ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον θὰ ἐπιτευχθῆ δὲν θὰ εἶναι τὸ τέλειον, ἀλλὰ θὰ εἶναι πάντως πολὺ καλύτερον ἀπὸ ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἔχομεν μπροστὰ μᾶς ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ νὰ καθορθώσωμεν ν' ἀνεύρωμεν τὴν περιουσίας τὰς ὁποίας ἀγκατελείψαμεν εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν. Τώρα ἐν ὑπάρξει κανένας ἄλλος, ὁ ὅποιος ἔχει καλύτερον σύστημα ἀπὸ αὐτό, τὸ ὅποιον συνεζητήθη μὲ δλους τοῦ πρόσφυγας, εὐχαρίστως τὸ ἀποδέχομαι.

Α. Μ υ λ ω ν ἄ ς. Ὀυδὸλως ἀμφισβητῶ εἶτι δὲν ὑπάρχει τρόπος ἄλλος παρὰ ἀφ' ἑ-δ-ς ἢ ἔρευνα ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐκπεραλλήλου ἢ ἔρευνα ἐν Τουρκίᾳ. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐπεθύμουν, θὰ ἦτο ἡ μεγαλύτερα ταχύτης εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτήν, διότι ἐπειδὴ ἀκριβῶς εἶναι δύσκολος, ἐν πρέπει νὰ παρέρχεται ἑ χρόνος καὶ δὲν ἐναιθε ν' ἀμφισβητήσητε, εἶτι ἡ Μικτὴ Ἐπιτροπὴ δὲν ἔδειξεν ἐν προκειμένῳ τὴν ἀπαίτουμένην δραστηριότητα. Εὐχμαί εἰς τὸ μέλλον νὰ ἀναπτυχθῆ μεγαλύτερα.

Α. Π α ν α σ τ α σ ί ο υ. Ἡ Μικτὴ Ἐπιτροπὴ ἀπησχολήθη μὲ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν πληθυσμῶν ἔως τώρα

Α. Μ π α κ ἄ λ μ π α σ η ς. Ἀπησχολήθη καὶ μὲ αὐτὰ περὶ τὸ τρίμηνον, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσε νὰ κάμῃ παρὰ μερικὰς ἐηλώσεις.

Α. Μ υ λ ω ν ἄ ς. Μὲ δικαίω. ε.ε.

Α. Μ π α κ ἄ λ μ π α σ η ς. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐκάμκμεν ἦτο τὸ ἐξῆς: Μόλις ἤλλομεν ἰβρύσκαμεν μίαν διεύθυνσιν ἀνταλλαγῆς, τῆς ὁποίας τὸ κύριον ἔργον ἦτο καὶ αὐτό, διότι ὅπως γνωρίζετε κάλλιον ἔμοῦ, τὸ ζήτημα τῶν κτημάτων τῶν τουρκικῶν καὶ τὸ ζήτημα τῶν περιουσιῶν τῆς Μ. Ἀσίας καὶ τῆς Θράκης εὐρίσκατο περηνμελημένον.

ΑΙ ΑΚΥΡΟΙ ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΣΙΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΧΩΡΩΝ

Α. Μ υ λ ω ν ἄ ς. Ἦθελον νὰ θίξω καὶ μερικὰ ἄλλα ζητήματα, τὰ ὅποια, καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι, δὲν ἐθίχθησιν ἀπὸ τοὺς προλαλήσαντας. Παραμένει ἐκκρεμὲς τὸ ζήτημα τῶν συμβάσεων τῶν ἀλύτως γενομένων ἐπὶ ἀκινήτων νέων χωρῶν.

Ὡς γνωστὸν εἶχον ἐπιβλήθη μετὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους διάφοροι ἀπαγορεύσεις δικαιοπραξιῶν ἐπὶ τῶν ἀκινήτων. Βραδύτερον δὲ ἐγένοντο καὶ μεσεγγυήσεις τῶν ἐχθρικών καὶ τῶν μουσουλμανικῶν περιουσιῶν καὶ ἐπομένως, καὶ ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου ἀπηγορεύετο πᾶσα δικαιοπραξία ἐπὶ τῶν τοιούτων κατεσχημένων περιουσιῶν. Παρὰ ταῦτα συνωμολογήθησαν ἕκτοτε δικαιοπραξίαι τινὲς ἐπὶ ἀκινήτων, ἰδίᾳ μικρῶν, ὑπὸ διαφόρους μορφάς, καὶ ἐγκτετετάθησαν εἰς αὐτὰ πολλοὶ ἐντόπιοι, οἱ ὅποιοι καὶ τὰ νέονται καὶ θεωροῦν ὅτι εἶναι ἰδικὰ τῶν. Ὑπάρχουν βεβαίως καὶ πολλὰ δικαιοπραξίαι εἰκονικαί, γενόμεναι ἰδίᾳ μετὰ τὴν σύμβασιν τῆς ἀνταλλαγῆς. Δι' ἐνὸς Νομ. Διατάγματος τῆς Ἐπαναστ. Κυβερνήσεως ἐπετράπη γενικῶς ἡ κύρωσις τοιούτων ἀκύρων δικαιοπραξιῶν μετὰ ὠρισμένην διαδικασίαν ἐξακριβώσεως τῆς σοβαρότητος ἢ εἰκονικότητος τῶν τίτλων, ἧτις βεβαίως εἶναι δυσχερής. Ἄλλ' ἐγεννήθη τὸ ζήτημα, ἂν αἱ ἀκύροι αὗται δικαιοπραξίαι ἐπὶ μουσουλμανικῶν ἀνταλλαξιμῶν κτημάτων, δύνανται νὰ κυρωθοῦν πλέον μετὰ τὴν σύμβασιν τῆς ἀνταλλαγῆς. Ἐκ τῆς ἐκχερομένης ταύτης πρὸς κερφάν πολλὰί προστιθεταὶ μεταξὺ τῶν ἐντοπίων καὶ τῶν προσφύγων ἐπιζημίαι διὰ τὰς μεταξὺ τῶν σχέσεις.

Τὸ ζήτημα πρέπει νὰ λυθῆ ὁπως ἢ ἄλλως. Νομίζω ὅτι θὰ ἔχετε ἤδη, τὴν στατιστικὴν τῶν κτημάτων τούτων ἣν εἶχα διατάξει, δταν ἤμην Ὑπουργός νὰ γίνῃ, συμφώνως πρὸς τὰ συμπεράσματα μιᾶς ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν μοι εἶχετε κάμει τὴν τιμὴν, κ. Ὑπουργέ, νὰ ἀποτελέσῃτε μέλος.

Καθὼς ἐνθυμοῦμαι, πρόκειται κυρίως περὶ μικροκτημάτων, ἀστικῶν καὶ ἀγροτικῶν. Βεβαίως γεννάται τὸ ἐρώτημα, ἂν εἶναι δυνατόν νὰ κυρωθοῦν αἱ συμβάσεις αὗται κατόπιν τῆς συμβάσεως τῆς ἀνταλλαγῆς ἀπ' ἐνός, ἐξ ἄλλου δὲ ἔχομεν καὶ τὴν συνθήκην τῆς Λωζάνης, ἣ ὁποία μᾶς ἐπιβάλλει τὴν ἀπόδοσιν τῶν κτημάτων τῶν Τούρκων ὑπηκόων εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας. Ἄν αἱ δικαιοπραξίαι αὗται, αἱ ὁποιαὶ ἐπετράπη διὰ τοῦ εἰρημένου διατάγματος τῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως νὰ κυρωθοῦν, μείνουν ἄνευ κυρώσεως θὰ προκύψῃ τούτο, ὅτι ὁ Μουσουλμᾶνος, ὁ ὁποῖος τυχὸν συνωμολόγησε μίαν σοβαρὰν σύμβασιν μετὰ τὸν Ἕλληνα Μακεδόνα, λαβὼν τὸ τίμημα ἐκ τῆς τοιούτης συμβάσεως, ἤδη θὰ λάβῃ νέον τίμημα διὰ τῆς ἀποτιμήσεως, ἂν εἶναι ἀνταλλαξιμῶς, εἰς βάρος φυσικὰ τοῦ γενικοῦ λογαριασμοῦ. ἢ θὰ ἀποκτιῆσῃ ὀλόκληρον τὸ πωληθέν κτήμα του, ἂν εἶναι Τούρκος ὑπήκοος. Ἐπομένως αὐτὰ τὰ ζητήματα βεβαίως εἶναι λεπτά καὶ θὰ πρέπει νὰ σταθμισθῶσι πολὺ πρὶν δοθῆ ἢ λύσις. Οὐχ ἥττον ὁμως ἡ ἀπόφασις πρέπει νὰ ληφθῆ ἐπ' ἀγαθῶ καὶ τῶν προσφύγων καὶ τῶν ἰθαγενῶν.

ΠΟΙΑΙ ΝΑ ΚΥΡΩΘΟΥΝ

Εὐτυχῶς δὲ δὲν ὑπάρχει καὶ ἀνάγκη νομοθετικῶν μέτρων, διότι τὸ κείμενον νομοθετικὸν διάταγμα ἀρκεῖ διὰ τὰς κυρώσεις. Ἄλλὰ καὶ ἂν δὲν γίνῃ κύρωσις τοῦ δικαιώματος ὡς ἐμπραγμάτου, ἀναδρομικῶς, θὰ ἠδύνατο, διὰ τῆς ἐξακριβώσεως τῆς γενομένης συμβάσεως, νὰ κρατηθῆ ἀπὸ

τὸν ἀνταλλάξιμον μουσουλμᾶνον τὸ ληφθὲν ὑπ' αὐτοῦ ἀντάλλαγμα, ἐλαττωμένης τῆς πιστώσεώς του ἐκ τῆς ἀνταλλαγῆς. Ἀπόκειται δὲ εἰς τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν τοῦ Ὑπουργοῦ νὰ θέσῃ ὠρισμένους κανόνες τοὺς ὁποίους καὶ νὰ τηρήσῃ γενικῶς. Νὰ εἰπῇ λ. χ. ἐν πρώτοις ὅτι δὲν ἐγκρίνει παρὰ μόνον τὰς συναφθείσας συμβάσεις πρὸς τῆς συνθήκης τῆς ἀνταλλαγῆς. Βεβαίως τὰς μετὰ τὴν συνθήκην συναφθείσας ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ πρέπει νὰ κυρώσῃ τις, διότι αὐταὶ θὰ ἐγένοντο πρὸς περιγραφὴν τῆς προσφυγικῆς ομάδος.

Εἰς Πληρεξούσιος. Ἀγοραπωλησίαι, ὄχι μισθώσεις.

Α. Μυλωνᾶς. Ἀγοραπωλησίαι. Λοιπὸν ἰδοῦ ἕνα χρονικὸν ὄριον διὰ τὴν κύρωσιν. Πρὸς τοῦτοις νὰ μὴ κυρωθοῦν εἰ μὴ αἱ συμβάσεις αἱ ἀφορώσαι μικροκτῆματα καὶ δὴ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ ἐτῶν καλλιεργούνται ἢ κατέχοντα. ἀπὸ τοὺς ἀκύρους ἀποκτήσαντας.

Εἰς πληρεξούσιος. Καὶ διὰ δημοσίου ἐγγράφου πρέπει νὰ ἐχῃ ἢ γίνῃ σύμβασις.

Α. Μυλωνᾶς. Βεβαίως διὰ δημοσίου ἐγγράφου ὑπὸ διαφόρους τύπους, ἢ μὲ βεβαίαν πιντωσ χρονολογίαν. Δὲν θέλω νὰ εἰσέλθω εἰς λεπτομερείας.

Γιαμοῦζης. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν σας ὑπῆρχε σύμβασις τοιαύτη ἀπὸ τοῦ 1912 καὶ δὴ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ μου Ἐλασσώνος. Τὰς ἀγορὰς δὲ τὰς ἔχει κάμει τὸ Προξενεῖον, διότι τότε δὲν ὑπῆρχε οὔτε Εἰρηνοδικεῖον οὔτε Συρολαιογραφεῖον.

Α. Μυλωνᾶς. Γνωρίζω ὅτι εἶναι ποικίλλαι συμβάσεις.

Γιαμοῦζης. Ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι βλα τὰ ἀγορασθέντα ἔχουσι ἀγορασθῆ ὑπὸ τύπον μισθώσεων;

Α. Μυλωνᾶς. Τότε πρόκειται περὶ εἰκονικῆς μισθώσεως καλυπτούσης πώλησιν, εἶνε νομικὸν ζήτημα. Ἐγὼ ἀπλῶς ὑπομιμνήσκω ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ λύσις.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ. ΣΥΝΔΙΑΙΟΚΤΗΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ 1)5.

Ἐν ἄλλο ζήτημα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐφιστῶ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως εἶναι γενικοὶ τινες νόμοι, οἱ ὁποῖοι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ πρέπει νὰ χαρακτηρισθοῦν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς συνθήκης τῆς Λωζάνης ἢ τῆς συμβάσεως τῆς ἀνταλλαγῆς, ὡς μέτρα πολεμικὰ καὶ ἐπομένως ἢ ἐνέργειά των νὰ ἀτονίσῃ.

Ὡς εἶναι γνωστὸν, ἀπὸ τοῦ πρώτου ἡδὴ ἀγροτικοῦ νόμου, ἀπὸ τῶν διαταγμάτων τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως τῆς Θεσσαλονίκης, ὠρίσθη ὅτι αἱ γαῖαι τῆς ὑπαίθρου χώρας ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Ἠπείρῳ, τῆς κατηγορίας Ἐρεζῆ-Ἐμιριε περιέρχονται εἰς τὴν πλήρη κυριότητα τῶν κατόχων κατὰ τὰ 4)5, τοῦ 1)5 ἀποκτωμένου ὑπὸ τοῦ Δημοσίου.

Κόραξας. Αὐτὸ εἶνε καθαρὰ δήμευσις.

Μυλωνᾶς. Οὐδαμῶς. Πρόκειται περὶ τετελεσμένου ἄλλως τε

γεγονότος, πρόκειται περί ιδιοκτησίας του Κράτους επί του 1)5 καθ' ὅλην, τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Ἠπειρον τῶν καλλιεργουμένων γαιῶν, τῶν δασῶν καὶ ἄλλης τῆς ὑπαίθρου χώρας. Φιν ἀζήσετε διὰ τὰ εὐρεθῆ Κυβέρνησις, ἢ ὅποια διὰ τὸν ἕνα ἢ διὰ τὸν ἄλλον λόγον, ἢ ἠδύνατο νὰ παραιτηθῆ τοιοῦτων κεκτημένων δικαιωμάτων; Ἐγὼ δὲν τὸ φαντάζομαι.

Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑποστηρίχθῃ, ὅπως ὑπεστηρίχθη ἀβασίμως ἀπὸ μίαν πλευρᾶς, διὰ δῆθεν τὸ μέτρον τοῦτο πρέπει νὰ ἀρθῆ κατόπιν τῆς συμβάσεως τῆς ἀνταλλαγῆς καὶ τῆς συνθήκης τῆς Λωζάνης. Ἡ μὲν συνθήκη τῆς Λωζάνης ῥητῶς λέγει, διὰ πάντα τὰ μέτρα τὰ ἐξαιρετικά καὶ ἐξ ἀφορμῆς τοῦ πολέμου, ὅπως εἶναι αἱ μεσεγγυήσεις καὶ ἄλλαι αἱ ἄλλαι κρατικαὶ διαχειρίσεις, αἱρονται, τὰ μέτρα δηλ. τὰ ἀφορῶντα ἐχθρικοὺς ὑπηκόους, ἢ καὶ Ἕλληνας, ἀλλ' Ὀθωμανοῦ τοῦ γένους. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ γράμματος προκύπτει διὰ τὴν συνθήκην τῆς Λωζάνης δὲν ἀφορᾷ γενικὸν νόμον στρεφόμενον τῶσον κατὰ τῶν Ἑλλήνων, ὅσον καὶ κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν. Σημειώσατε διὰ τῆς διαφορετικῆς λύσεως ἢ μᾶς ἐζήτησαν οἱ ἀναχωροῦντες Ὀθωμανοὶ καὶ τὸ 1)5 τῶν εἰσοδημάτων ἄλλων αὐτῶν τῶν ἐτῶν, διότι κακῶς δῆθεν τὸ Κράτος τὰ εἰσέπραξε, ὡς προκείμενον περὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ διοικηθῆναι κτημάτων, καὶ τὸ πέμπτον τῆς γῆς!

Ἡ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ

Φρονῶ διὰ τὸ αὐτὸς λόγος ὑπάρχει, τοῦ χαρακτηρισμοῦ ὡς γενικοῦ μέτρον, καὶ διὰ τὰς ἀπαλλοτριώσεις καὶ ἀποζημιώσεις τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου, διότι καὶ δι' αὐτὸν ὑπεστηρίχθη, διὰ αἱ γενόμεναι ἀπαλλοτριώσεις δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀποδώσουν τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐτοῦ γενικοῦ νόμου, ἀλλὰ θὰ γίνῃ νέα ἐκτίμησις, διότι τοῦτο δῆθεν ὀρίζει ἡ συνθήκη τῆς Λωζάνης. Ἀπὸ τὸ ἄρθρον 65 οὐδὲμῶς προκύπτει τοῦτο, διότι ῥητῶς ὁμιλεῖ περὶ ἐξαιρετικῶν μέτρων ἐξ ἀφορμῆς τοῦ πολέμου κατὰ τῶν ἐμπολέμων, ἐπομένως ὁ γενικὸς ἀγροτικὸς νόμος, ὁ ὅποιος ἀφορᾷ ὄχι μόνον τὴν Μακεδονίαν, ἀλλὰ μέχρι τοῦδε κυρίως τὴν Θεσσαλίαν, καὶ τοῦ ὁποίου τὰς συνεπεὶς ὑπέστησαν οἱ Ἕλληνες ὑπήκοοι, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ χαρακτηρηθῆ ὡς ἐξαιρετικὸν μέτρον ἐξ ἀφορμῆς τοῦ πολέμου εἰδικῶς διὰ τοὺς Τούρκους καὶ νὰ γίνῃ νέα ἀποτίμησις;

Ἡ συνθήκη λοιπὸν τῆς Λωζάνης εἶναι σφραγιστάτη. Καὶ ἡ 9η Διήλωσις, ἐν παραρτήματι αὐτῆς, ἐπίσης ἐπαναλαμβάνει τὴν φράσιν, διὰ πρόκειται περὶ μέτρων πολεμικῶν. Ἐκεῖ ὅπου ἡμπορεῖ νὰ γεννηθῆ κάποια ἀμφιβολία εἶναι ἐκ τῆς φρασεολογίας τῆς συμβάσεως τῆς ἀνταλλαγῆς, οὐχὶ ὁμῶς εὐλόγως κατ' ἐμὲ, διότι δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν, διὰ τὴν σύμβασιν τῆς ἀνταλλαγῆς εἶναι παράρτημα τῆς ἄλλης τῆς συνθήκης τῆς Λωζάνης, δὲν εἶναι δυνατόν μεμονωμένως νὰ ἐρμηνευθῆ, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ἄλλον τὸν εἰρημὸν τὸν διέκοντα τὸ ἀπαύγασμα τῆς Διασκέψεως τῆς Λωζάνης καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δεχθῶμεν διὰ εἰς τὴν σύμβασιν τῆς ἀνταλλαγῆς ἐπεκράτησαν ἀντίθετοι ἀρχαί.

Ἄρτεμιάδης. Τὸ ζήτημα ἐλύθη ἐναντίον μας.
Α. Μυλωνᾶς. Κακῶς καὶ πρέπει νὰ ἐπανέλθωμεν.

Ο ΑΥΤΟΥΣΙΟΣ ΧΡΥΣΟΣ

Ἐπίσης νομίζω, ὅτι πρέπει νὰ ἐπανέλθωμεν καὶ εἰς ἄλλην ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς. Ὑπάρχει ἐσωτερικὸς νόμος δημοσίας τάξεως, ὁ ὁποῖος ἀπαγορεύει τὴν ἐξαγωγήν αὐτοῦσιου χρυσοῦ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὡς καὶ τὰς συναλλαγὰς μετ' αὐτούσιου χρυσόν. Πῶς εἶναι δυνατόν ἐπὶ τῇ βάσει ἐνὸς ἀρθροῦ τῆς συμβάσεως τῆς ἀνταλλαγῆς, τὸ ὅποιον ἐρρίζει ὅτι ὑπάρχει ἐλευθερία νὰ συναποκομίσωσιν τὴν κινήτην των περιουσιῶν οἱ ἀνταλλάξιμοι, νὰ δεθῇ ἢ ἐρμηνεῖται ὅτι περιλαμβάνεται καὶ ὁ αὐτούσιος χρυσοῦς;

Ἰασωνιάδης. Εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Τράπεζαν ἐν Κερασσοῦντι συνῆθη τὸ ἔξῃ: "Ἐνας Ἕλλην εἶχε ἓνα βραχιόλι, τὸ ὅποιον εἶχε ἐπάνω δέκα λίρας Τουρκίας. Ἡ Ὀθωμανικὴ Τράπεζα ἀπέκτησε τὰς λίρας καὶ τοῦ ἔδωκε χαρτί.

Ἄρτεμιάδης. Καὶ τὰ στρώματα ἀκμῆ τοῦ κόσμου τὰ ἐκράτησαν μετ' τὴν ὑποψίαν ὅτι περιέχουν χρυσόν. Ἐδῶ ὑπάρχει ἀπόφασις καθ' ἣν δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὰ κρατικὰ ὄργανα νὰ προβαίνουσι εἰς οὐδὲν ποτε σωματικὴν ἔρευναν καὶ αὐτὸ ἐχαρακτηρίσθη ὡς ἀπόφασις ἐμπειρευτικῆς φύσεως.

Α. Μυλωνᾶς. Πρέπει λοιπόν, κύριοι, νὰ ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἀκριβῶς ἐνισχυόμενοι ἀπὸ τὴν γενομένην ἀπαγορευσιν ἐξαγωγῆς ἐκ Τουρκίας ὀχι μόνον λιρῶν εἰς χρυσόν, ἀλλὰ οὐδὲν ποτε ἀντικειμένων χρυσοῦ. Ὁ νόμος δὲ οὗτος τῆς ἀπαγορεύσεως ἔχει βαθυτέραν σημασίαν καὶ ὅλα τὰ Κράτη πρόβησαν εἰς τοιαῦτα μέτρα, διότι ἂν διέρρηεν ὁ χρυσοῦς ἐκ τῆς χώρας ἢ ἀντίστατο διακυμάνσεις τοῦ συναλλάγματος μεγαλειτέρας καὶ δὲν ἢ ἀ ἦτο εὐχερὲς νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ ταμεία τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς εἰς τὸ μέλλον. Κατὰ τὰς πληροφορίες δὲ τὰς ὁποίας ἔχω, ὅλοι οἱ Μουσουλμάνοι τῆς Τουρκίας εἶχον πλουσιώτατα κομποδέματα ἀπὸ χρυσοῦς τουρκικὰς λίρας. Δὲν πρόκειται λοιπὸν περὶ παρονυχίδος, ἀλλὰ περὶ ἐξαγωγῆς κολλοσιαίου ποσοῦ χρυσοῦ. Λαμβάνω δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐνφ' ἡμεῖς τόσον συμβιβαστικῶς καὶ νομιμοφρονῶς συζητοῦμεν, ἂν τοιαύτης φύσεως περιουσιακὰ ἀντικείμενα πρέπει νὰ ἀφοροῦν τὰς περιουσίας Μουσουλμάνων, τι πράττουσι ἐν Τουρκίᾳ;

Ἡ ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΝΟΜΟΦΕΣΙΑ ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Ἐν Τουρκίᾳ ὑπάρχει ὀλοκλήρως νομοθεσία ἤδη πρὸ τῆς συμβάσεως τῆς ἀνταλλαγῆς περὶ μεσεγγυήσεως τῶν ἐγκαταλειπομένων περιουσιῶν. Νομίζετε ὅτι κατοπιν τῇ Συνθήκῃ τῆς Λωζάνης καὶ τῆς συμβάσεως ἔς ἀνταλλαγῆς, ἢ ὁποία ὀρίζει ὅτι πρέπει νὰ ἀρθῶσιν τὰ πολεμικὰ

ταῦτα μέτρα, ἦρην ἡ Τουρκία τὴν νομοθεσίαν ταύτην; Ὅχι μόνον δὲν τὴν ἦρην ἀλλὰ διέπραξε καὶ τοῦτο, ἐξέδωκε νεώτερον νόμον κατὰ Ἀπρίλιον τοῦ 1923 ὁ ὁποῖος καθιστᾷ ὀριμυτέρας τὰς διατάξεις εἰς βᾶρος τῶν ἡμετέρων.

Ἐπομένως, ὅταν ἔχωμεν τοιαύτην διαγωγὴν ἐκ μέρους τῆς Τουρκίας ἢ αὐτῶν ἡμετέρων, ἂν εἶναι ἐσωτερικὸς ἢ ὄχι ὁ τάδε νόμος:

Πρέπει δὲ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ νὰ συστηθῇ εἰς τοὺς διαπραγματευομένους μετὰ τὴν Τουρκίαν, ὅπως ἔρουν τὸ ταχύτερον τὸν τοιοῦτον νόμον τῆς μεσεγγυήσεως τῶν ἐγκαταλειπομένων περιουσιῶν, διότι ἐξακολουθεῖ νὰ ἐφαρμόζεται. Τοῦτο δὲ ἀντίκειται βῆθῃ εἰς τὴν σύμβασιν περὶ ἀνταλλαγῆς.

Ἡ ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ.

Ρέντης. (Ὑπουργ. Ἐξωτ.) Ἐν σχέσει μετὰ τὸν χρυσοῦ ἐρωτῶ, εἶχε γίνῃ καμμιά προσπάθεια ἐκ μέρους σας ὡς Ὑπουργοῦ;

Μυλωνᾶς. Ἐκ μέρους μου ἀτομικῶς ὄχι.

Ρέντης. Ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, εἶ; τὴν ἐποίαν ἀνήκετε;

Μυλωνᾶς. Ὅχι ἀκόμη τότε.

Μπακάλαμπασης. Τὸ ζήτημα τοῦ χρυσοῦ εἶναι ζήτημα πολὺ παλαιόν, ἐπ' αὐτοῦ δὲ ἔχει ληφθῆ καὶ ἀπόφασις τῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς, διότι αἱ ὑποεπιτροπαὶ αἱ ὁποῖαι ἐστάλησαν ὅπως ἐπιτηρήσουν τὴν ἀναχώρησιν τῶν Τούρκων, ἐνθυμοῦμαι τότε ὡς ἀπλοῦς πολίτης εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Πρεσβείας, ἦλθον καὶ ἐδήλωσαν ὅτι ὑπάρχει ἡ ἀπαγόρευσις ἐξαγωγῆς χρυσοῦ, δυστυχῶς ὁμοῦ παρ' ἑλκας τὰς προσπάθειάς εἰς τὰς ὁποίας προέβημεν ἐν Μιτυλήνῃ, ὅτε ἀνεχώρουν οἱ μουσουλμάνοι, δὲν κατορθώσαμεν νὰ ἀνεύρωμεν χρυσοῦ, διότι ὁ καθεὶς ἀπὸ αὐτοῦ δὲν ἐφείγεν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ὅπως ἐφυγαν οἱ ἰδιόκοί μας ἀπὸ τὴν Μ. Ἀσίαν, ἀλλὰ ἐφυγε ὁ καθεὶς μετὰ 15 καὶ 20 μπισούλα. Ἐνα δὲ τοσοῦτον 1000 καὶ 2000 λιρῶν εὐκόλως κρύβεται. Ἐπομένως εὐρέθησαν πρὸ πραγματικῆς ἀδυναμίας ἐφαρμογῆς τοῦ μέτρου. Ὑπέβαλον τότε εἰς τὴν μικτὴν ἐπιτροπὴν τὸ τοιοῦτον καὶ ἐλήφθη κατόπιν ἴσως ἡ ἀπόφασις.

Ἀρτεμιάδης. Ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις εὐθύς ἅμα τῇ ἀποδιδοίσει τὸ πληθυσμῶ αὐτοῦ προέβη εἰς σχετικὰς ἐρεῦνας.

Μπακάλαμπασης. Διότι αὐτοὶ εἶχον μόνον τὸ σαρκίον, ἐνῶ οἱ μουσουλμάνοι ἐφευγον μετὰ ὀλόκληρα ἐμπορεύματα.

Μανουηλίδης. Ἐν τούτοις εὐρέθησαν καὶ ἀπεδέθησαν αὐτούσια κομποδέματα. Ἀλλὰ ἂν εἶναι ἀπόφασις, κακῶς ἐλήφθη. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀναθεωρηθῇ;

Παπαναστασίου. Ναί, ἀλλὰ θρεῖλω νὰ σᾶ; εἶπω ὅτι ἔχομεν πολλὰς ἀποφάσεις νὰ ἀναθεωρήσωμεν. Τὸ ζήτημα εἶναι τοῦτο. Ἄν ὁ χρυσοῦ θέλει θεωρηθῇ κινητὸν πρᾶγμα ἢ χρῆμα.

Καφαντάρης. Περὶ αὐτοῦ πρόκειται. Ἄν ὁ νέμος περὶ ἀπαγο-

ρεύσεως εξαγωγής αίτουςίου χρυσοῦ θεωρεῖται καταργηθεῖς διὰ τῆς διατάξεως τῆς συνθήκης τῆς Λωζάνης, ἡ ὅποια ἐπιτρέπει τὴν εξαγωγὴν κινήτων πραγμάτων, δὲν ὑπάρχει περίπτωσις ἀναθεωρήσεως.

Παπαναστασίου. Αὐτὴ εἶναι ἡ οὐσία.

Καφαντάρης. Εἶπατε δεῖ δὲν προφθάνετε νὰ ζητήσετε τὴν ἀναθεώρησιν προγενεστέρων ἀποφάσεων. Σὰς ἐρωτῶ, ἔχετε τὴν γνώμη, ὅτι ἡ εξαγωγή τοῦ χρυσοῦ εἶναι ἀπιγορευμένη; Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὠφείλετε νὰ προβῆτε εἰς ἀναθεώρησιν. Ἄν ὅμως ἔχετε τὴν γνώμην τὴν ἀντίθετον, τότε δὲν ὑπάρχει περίπτωσις ἀναθεωρήσεως.

Παπαναστασίου. Εἶναι ζήτημα ἐρμηνείας.

Καφαντάρης. Ποῖαν ἐρμηνεῖαν δίδετε σεῖς; Σὰς ἐρωτῶ.

Παπαναστασίου. Ἐγὼ οἶς λέγω ὅτι δύνатаι νὰ συντρέχῃ περίπτωση εἰς ἀναθεωρήσεις.

Καφαντάρης. Σὰς ἐρωτῶ ἂν κατὰ τὴν ἀντίληψίν σας συντρέχῃ

Παπαναστασίου. Κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου ναί!

Καφαντάρης. Τίσε ὠφείλετε νὰ προβῆτε.

Παπαναστασίου. Εἶναι ζήτημα τῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς νὰ δεχθῆ τὴν ἀντίληψίν μου.

Καφαντάρης. Σεῖς προέβητε εἰς διάδημα;

Παπαναστασίου. Σὰς λέγω ὅτι καὶ ἐγὼ ἔχω αὐτὴν τὴν ἀντίληψιν, δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐμὲ μόνον ἢ λύσις τοῦ ζητήματος.

Καφαντάρης. Ἐγὼ οἶς ἐρωτῶ τὴν ἀντίληψίν σας.

Παπαναστασίου. Σὰς λέγω, ναί!

Η ΧΡΕΩΣΙΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΚΑΘΙΣΤΑΜΕΝΩΝ

Α. Μυλωνᾶς. Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐγκατάστασιν τῶν προσφύγων δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῆ ὅτι πρέπει νὰ γίνωνται δύο λογαριασμοί. Ἄφ' ἑνὸς θὰ γίνεταί ἡ χρέωσις τοῦ ἐγκαθισταμένου πρόσφυγος διὰ τὴν ἀξίαν τοῦ κλήρου του, καὶ τὴν ἀξίαν τῶν χρησιμοποιούμενων εἰς αὐτὸν ἐποδίων ἔξ ἄλλου θὰ ὑπάρξῃ ἡ πίστωσις διὰ τὴν ἀξίαν, τὴν ὅποیان θὰ δικαιωθῶν νὰ λάβουν ὡς ἐγκαταλείψαντες περιουσίαν εἰς τὴν Τουρκίαν.

Δὲν δυνάμεθα δὲ ἀνευ κινδύνων τῶν οἰκονομικῶν τοῦ κράτους, νὰ προβῶμεν κατ' εἰκασίαν ἐκ τῶν προτέρων εἰς τὸν συμφηρισμὸν τῶν δύο τούτων ἀπαιτήσεων. Ἐπιβάλλεται ἔπως οἱ ἐγκαθιστάμενοι πρόσφυγοι, καὶ ποῖπει εἰς τοῦτο νὰ συντελέσωσι οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτῶν, ἐπιβάλλεται ἔπως καταβάλλωσι τὰς χρεωλυτικὰς δόσεις εἰς τὸ ταμίειον τὸ ἀρμόδιον, θὰ γίνῃ δὲ ἡ ἐξακρίβωσις βραδύτερον τῶν ἀπαιτήσεων, εἰς τὸν τρόπον ὥστε νὰ γίνῃ ὁ συμφηρισμὸς ἢ καὶ ἡ ἀνάληψις τῶν καταβληθέντων. Δὲν ἐννοῶ ὅτι ὁ πρόσφυξ πρέπει νὰ πληρώσῃ ἐκ τοῦ ὑστερηματός του, διότι τοῦτο θὲ ἦτο ἀδύνατον νὰ τὸ ζητήσῃ κανεὶς, ἀλλὰ πρέπει ὁ πρόσφυξ, εἴταν θὰ ἀρχίσῃ νὰ παράγῃ ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς ἐργασίας του, νὰ καταθέτῃ τὴν ἀπαιτουμένην χρεωλυτικὴν δόσιν,

διότι διαφορετικὰ θὰ φησάωμε, εἰς τὸ σημεῖον, ὥστε νὰ εἶνε ἀδύνατον ν' ἀνταποκριθῆ ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἀποκαταστάσεως εἰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ δανείου, καὶ νὰ ἐφαρμοσθῆ ὁ ὅρος ἐκείνος τοῦ δανείου, κατὰ τὸν ὅποιον πρέπει νὰ συμπληρωθῆ τὸ κράτος ἐκ τῶν ἔξω πέρων δια τὰ ἐλλείμματα τῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου.

Γ. Καφαντάρης. Θὰ πῶ χέμην ὥστε ἡ ἐκκαθάρισις νὰ γίνῃ τὸ ταχύτερον. Θὰ ἐφαρμοσθῆ αὐτὸ τὸ ὅποιον λέγετε, ἀλλὰ δυστυχῶς ἢ ἀργήσῃ.

Α. Μολωνᾶς. Ἐπαν·λαυθάνω, οἱ πρόσφυγες δὲν πρέπει νὰ πληρώσουν ἐκ τοῦ ὑστερήματος, πρέπει νὰ τοῖς δίδεται προθεσμία ἀνάλογος, ὥστε νὰ ἔχουν καὶ πλεῖνασμα ἐκ τῆς ἐργασίας των. Ἐκ τοῦ πλεονάσματος δὲ τούτου προσωρινῶς πρέπει νὰ ἀποδίδουν χάριν τῆς ἐξυπηρέτησεως τοῦ δανείου ἐν μικρὸν ποσοστὸν, καὶ ὁ συμπηρισμὸς θὰ ἐπέλθῃ βραδύτερον.

Βεβαίως ἐάν τοῦτο εἶνε δυνατόν ταχέως καὶ εὐκολώτερον νὰ γίνῃ ὑπὸ τῶν ἀγροτῶν προσφύγων, δυσκολώτερον εἶνε νὰ γίνῃ ὑπὸ τῶν ἀσπῶν, ἐφ' ὅσον ὁμοῦ εἶνε δυνατόν, καὶ οἱ ἀσπὲς πρόσφυγες πρέπει νὰ πληρώσωσι ἐκ τῆς ἐργασίας των προσωρινῶς. Τοῦτο εἶνε ζήτημα ἐξακριβώσεως καὶ ἐλέγχου τῆς καταστάσεως των βεβαίως τοῦτο λεγόμενον δὲν εἶναι πολὺ δημοτικὸν καὶ δὲν κολακεύει τοὺς πρόσφυγας, ἀλλ' εἶναι μὲν ἀλήθεια καὶ πρέπει νὰ τονισθῆ.

Η ΑΠΟΣΗΡΑΝΣΙΣ ΤΩΝ ἙΛΩΝ.

Μία ἐκ τῶν κυριῶν ἔρων ἐργασιῶν, αἱ ὅποιαι πρέπει ν' ἀρχίζουσιν πρὸς ἀπασχόλησιν προσφυγικῶν χειρῶν, πρέπει νὰ εἶναι τὰ ὑδραυλικὰ ἔργα, ἀποξηράνσεως ἰσθμῶν ἑλῶν, πρὸς χάριν καὶ αὐτῶν τῶν ἐπίων τῶν προσφύγων, οἱ ὅποιοι κατατρύχονται εἰς πολλὰ μέρη καὶ ἀποθνήσκουσιν ἀπὸ τοὺς ἐλώδεις πυρετοὺς, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀπόδοσιν γαιῶν καὶ λιεργησίμων διὰ τῆς ἀποξηράνσεως τῶν ἑλῶν.

Κατετίθη παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας νομοσχέδιον περὶ ἐκτελέσεως μεγάλων ὑδραυλικῶν ἔργων ἐν Μακεδονίᾳ κυρίως καὶ ἐλπίζω διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου, ὡς θὰ εἶναι δυνατόν νὰ τροποποιηθῆ, νὰ τεθῶν αἱ βάσεις ἐκτελέσεως ἔργων δι' ἐταιρειῶν. Ὡς θέλω δὲ ἀναπτύξῃ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου, νομίζω διὰ τὴν ἐκτέλεσιν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ ὀχι δι' αὐτεπιστοσίας κρατικῆς, οὔτε καὶ διὰ ἐργολαβίῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ κράτους, ἀλλὰ διὰ παραχωρήσεων πρὸς ἐταιρείας δι' ἴδιον αὐτῶν λησμόν.

Αἱ ἐταιρεῖαι μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς ἀποκτήσεως τῶν ἀποξηρανομένων γαιῶν πρὸς ἴδιαν ἐκμετάλλευσιν, θὰ προβοῦν δραστηριῶς εἰς τὰ ἔργα των. Διότι μὴ ληθμονώμεν, οἱ τοιαῦτα ἔργα ἀπαιτοῦν μεγάλα δαπάνη καὶ τὰ δημόσια χρήματα σπανίζουσιν. Ἄς λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ παράδειγμα τῆς Κωπαλδοῦ. Ἄνευ κρατικῆς δαπάνης ἀπεξηράνθη μία

δολόκληρος λίμνη. Βεβαίως ὑπῆρχον καὶ τινα μειοεκτιμήματα εἰς τὴν σύμβασιν ἐκείνην, ἀλλὰ κατ' ἀρχὴν ἦτο ἀξιέπαινον τὸ μέτρον. Διὰ τῆς μεθόδου ταύτης δύνανται ν' ἀπασχοληθῶν πολλοὶ πρόσφυγες καὶ νὰ μὴ ἐπιδαρυνθοῦν τὰ οἰκονομικὰ τοῦ κράτους.

Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπεκράτησεν τὸ σύστημα τοῦτο καὶ ἀπεξηράνθησαν μεγάλαι ἐκτάσεις, εἰς ἀντάλλαγμα δὲ τὸ Δημόσιον παρέσχε τὴν γῆν εἰς μικρὰν ἐκμ.τάλλευσιν, ὡς καὶ φορολογικὰς ἀτελείας.

ΤΟ ΚΟΛΟΣΣΙΑΙΟΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Κύριοι συναισθητικῶς πάντες εἶπε τὸ προσφυγικὸν πρόβλημα εἶναι κολοσσιαῖον, εἰς ἄπληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος· συνεπεία τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς ἠῤῥησεν ἀπειτόμως κατὰ τὸ 1)5, τοῦτο δὲ δὲν συνέβη εἰς οὐδὲν ἄλλο κράτος.

Ἡ τοιαύτη αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ ἀνέτρεψε τοὺς δρους τῆς καταναλώσεως καὶ ἐπεδύρουε τὰ ζημῶσια οἰκονομικὰ, μὰ εὔρε δὲ ἀνετόιμους εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν αὐτῆς τῆς συμφορᾶς. Δι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ ἀναμένωμεν ταχέως τὴν πύρην ἐπίλυσιν τοῦ ὅλου προβλήματος, ἀλλὰ πρέπει τοῦλάχιστον νὰ προβαίνωμεν, μὲ φειδῶ εὐκόλων ὑποσυγέσεων, ταχέως, συστηματικῶς καὶ δραστηρίως εἰς ἀπορᾶσεις καὶ εἰς πρόσφορα μέτρα.

Ἡ Γαλλία, ὅπου ἐγένετο μία μεγάλη καταστροφή ὑπὸ τοῦ Γερμανικοῦ στρατοῦ εἰς τὰς βορείους ἐπαρχίας, μετὰ ἐξέτιαν δολόκληρον ἀπασχολοῦνται ἀκόμη εἰς τὴν ἀποκλιτάσασιν τῶν μεγάλων τούτων ζημιῶν, χωρὶς αἱ ζημίαι ἐκεῖναι νὰ φθίνουσι ἀλογικῶς τὰς ἰδικὰς μας.

Ἐπίσης καὶ εἰς ἄλλα κράτη, ὅπου τὸ Βέλγιον, ἐργάζονται ἀκόμη εἰς τὰ ἔργα αὐτά.

Ἡ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Ἡ ἔλλειψις τοῦ καταλλήλου προσωπικοῦ, ἡ ἀτέλεια τῶν μεταφορῶν, ἡ ἀνεπάρκεια ὀργανισμῶν διὰ τὰς κατασκευὰς εἶναι ἐν ἐμπόδιον τοιοῦτον ὅστε καὶ τὸ χρέμα ἐν ὑπερῆ ἀφθονον, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προχωρήσῃ τελείως τὸ ἔργον. Καὶ ἐνθυμομα: ἐν παράδειγμα ἐπὶ τῆς βραχείας ὑπουργείας μου, εἰς ὑπῆρχεν στὸν Πειραιᾶ φορτίον δολόκληρον σίτου, τὸ ὅποιον ἦτο διαθέσιμον ὑπὸ τοῦ κράτους, ὑπῆρχε δὲ ἀπόλυτος ἀνάγκη εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Μακεδονίας σίτου καὶ δὲ, ἦτο δυνατόν δυστυχῶς, διὰ τὴν ἔλλειψιν μέσων μεταφορᾶς, νὰ κατανεμηθῇ ταχέως τὸ φορτίον ἐκεῖνο εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην. Καὶ ἠναγκάσθημεν τότε εἰς πολλὰ μέρη τοῦ ἐσωτερικοῦ νὰ ἀποσταίλωμεν τὸ χρέμα διὰ νὰ προμηθευθῶσιν ἐπὶ τόπου ἐκ τῶν ἐνότων σίτων.

Εἰς πληρεξούσιος: Δὲν ἐστάλησεν χρέματα.

Α. Μυλωνάς. Καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι, ἐστάλησαν. Ἐξέστη διαταγὴ νὰ σταλοῦν. Εἶναι μία λεπτομέρεια αὐτῆ. Κύριοι, ἐντὸς τῶν οἰκονομικῶν μέσων, περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλήσαμεν, πρέπει πρὸ παντὸς νὰ γίνῃ ἡ

δέουσα ὑπηρεσιακῆ ὀργάνωσις διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος, διότι ἂν ὑπάρχουν εἰς τινὰς ἀνωτέρας θέσεις ἄνθρωποι ἀξιοὶ τῆς ἀποστολῆς των, εἶνε κολοσσιαία ἢ ἑλλειψίς τῶν ἄλλων ἐκείνων ὀργάνων, τὰ ὅποια εἶναι ἀπαραίτητα ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴν ἑνὸς τόσον ἐκτεταμένου προγράμματος.

Πρέπει νὰ γίνῃ αὐστηρὰ ἐπιλογὴ τοῦ προσωπικοῦ, ἀνάθεσις καθηκόντων ἀναλόγως τῶν εἰδικότητων εἰς ἕνα ἕκαστον, νὰ μὴ ἀπασχολοῦνται οἱ γεωπόνου εἰς ἔργα μὴ γεωπονικά, εἰς λογιστικὰς ἢ ἄλλας ἐργασίας, νὰ μὴ διορίζωνται κατώτεροι ὑπάλληλοι, ἐπιτίττει καὶ ἐπόπται ἐποικισμοῦ, πρόσωπα ἐντελῶ: ἀκατάλληλα διὰ τὰς ἐργασίας αὐτάς.

Τὶ συζητοῦμεν, κύριοι, περὶ ὠραίων συστημάτων τὴν στιγμὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ καλύτερον τῶν συστημάτων θὰ ναυαγήσῃ ἔτιαν παραδίδεται εἰς χεῖρας ἀναρμοδίας :

Μὲ τὴν μεγαλυτέραν εὐχέριαν—δὲν κατηγορῶ τὴν σημερινὴν Κυβέρνησιν—γενικῶς λέγω ὅτι δυστυχῶς μετὴν μεγαλυτέραν εὐκολίαν προσλαμβάνονται οἱ μικροὶ αὐτοὶ ὑπάλληλοι: ὡτάν νὰ ἐπρόκειτο περὶ παρονοχίδος, μὲ μίαν ἀπλὴν σύστασιν κανενὸς ἰσχύοντος, χωρὶς νὰ εἶναι γνωστὸν οὔτε τὸ ἠθικόν, οὔτε ἡ εἰδικότης τοῦ ὑπαλλήλου αὐτοῦ.

Μία ὀρθή, ἔστω, διαταγὴ πρὸς ἕνα ἀπομεμακρυσμένον συνοικισμὸν θ' ἀποθῇ ἄκαρπος εἰς χεῖρας τοῦ λυμεινομένου τὸν συνοικισμὸν ὑπαλληλίσκου. Πρέπει νὰ γίνῃ αὐστηρὰ ἐκκαθάρσις καὶ τότε θὰ εἶναι δυνατὸν οἰονδήποτε μέτρον νὰ ὀρθοποδήσῃ καὶ νὰ φέρῃ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα.

ΤΟ ΑΝΩΤΕΡΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ.

Εἰς Πληρεξούτιος: Καὶ ὡς πρὸς τὸ ἀνώτερον προσωπικόν :

Α. Μυλωνάς: Βεβαίως καὶ ὡς πρὸς τὸ ἀνώτερον προσωπικόν ἡ ἐπιλογή εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἐνίσχυσις καὶ μὲ ἄλλα; εἰδικότητας. Ἀλλὰ μὴ λησμονώμεν ὅτι δυστυχῶς δὲν ὑπάρχει καὶ εὐρὺς ἡ κύκλος τῆς ἐπιλογῆς διὰ τὰς ἀνωτέρας αὐτάς θέσεις. Εἶναι δυνατὸν νὰ ἐνισχυθῇ, ἀλλ' ὅχι εἰς εὐρείαν κλίμακα, ὀφείλω δὲ νὰ ὁμολογήσω, εἴτι ὁμιλῶ ἐν πάσῃ εὐλικρινείᾳ, ὅτι ἐπὶ τῆς βραχείας ὑπουργείας μου καὶ ἐκ τῆς συνεργασίας μου πρὸς τὰ πρόσωπα τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἀποκαταστάσεως διέγνωσα ζῆλον καὶ ἐργατικότητα. Βεβαίως ἑλλείπειν ἴσως εἰς τινὰς ἐκ τῶν διοικούντων ἡ εἰδικότης ἐκείνη, ἡ ἀπαιτουμένη διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν μεγάλων ζητημάτων. Νὰ γίνῃ ἐνίσχυσις, κύριοι, τῆς ἐπιτροπῆς αὐτῆς, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ παραβλέπωμεν καὶ τὰς δυσκολίας περὶ τὴν ἐξέυρεσιν τῶν προσώπων.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

Φ. Μανουηλίδης. Διατί; Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη κάμνε τὸ κατῆκόν της;

Ἄλ. Μυλωνᾶς. Ἐγὼ ἐπὶ τῆς ὑπουργεία μου, ἐπαναλαμβάνω, ὀφείλω νὰ ἐμολογήσω ὅτι δὲν διεπίστωσα ἔλλειψιν ζήλου καὶ εὐσυνειδήτου ἐργασίας. Δὲν θέλω νὰ εἶπω μὲ τοῦτο ὅτι οἱ ἄνθρωποι εἶναι τέλειοι καὶ ἀναντικατάστατοι.

Κ. Κουρτιδῆς. Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως πρὸς τοὺς ἄλλοις ἐδημιούργησε καὶ ἓνα ἄλλο, ὅτι ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν ἄμεσόν της δικαιοδοσίαν πρόσωπα, τὰ ὅποια διηύθυναν τὸν ἐποικισμὸν, πρᾶγμα τὸ ὅποιον συνετέλεσε καὶ αὐτὸ εἰς τὸ νὰ μείνῃ ὅλως διόλου στραθὸν τὸ προσφυγικὸν ζήτημα. Ἐπέφερε καὶ αὐτὸ τὸ κακόν, διότι εἶναι τώρα οὕτω πως ἀνεξάρτητος.

Ἄλ. Μυλωνᾶς. Διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν αὐτοτέλειαν τῆς ἐπιτροπῆς ὠμίλησα ἐν ἀρχῇ, κύριοι, καὶ ἐπομένως δὲν ἐπανερχομαι.

Εἰς πληρεξούσιος: Ὅταν τὰ πρόσωπα, τὰ ὅποια διευθύνουν τὴν ἐπιτροπὴν εἶναι ἱκανά, τότε θὰ διορθωθοῦν ὅλα.

Ἄλ. Μυλωνᾶς. Λέγω ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἔχει ἐνίσχυσιν. Δὲν τὸ ἀμφισβητῶ τοῦτο. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐγὼ λέγω εἶναι ὅτι ἂν δὲν γίνῃ ἡ ἐπιλογὴ καὶ ἡ ἐκκαθάρισις τοῦ κατωτέρου προσωπικοῦ, ἢ ἀναγαθοῦν ὅλα αἱ ἀγαθὰ προθέσεις αἱ προερχόμεναι ἐκ τοῦ κέντρου.

ΔΕΝ ΑΡΚΟΥΝ ΑΙ ΚΑΛΑΙ ΔΙΑΘΕΣΕΙΣ.

Α Γ Ρ Υ Π Ν Ο Σ Ε Φ Α Ρ Μ Ο Γ Η

Τὸ προσφυγικὸν ζήτημα, κύριοι συνάδελφοι, δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ ἐνδιαφέρῃ οἰανδήποτε Κυβέρνησιν. Εἶναι ἀδύνατον οἰανδήποτε Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νὰ μὴ ἔχῃ τὰς ἀγαθοτέρας τῶν προθέσεων, ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ τούτου. Πρέπει νὰ ὑπάρξῃ καὶ ταχύτης ἀποφάσεων καὶ παρακολούθησις τῶν ὑπηρεσιῶν. Διότι δὲν ἀρκεῖ ἡ σύνταξις νομοσχεδίων, οὔδ' ἡ ψήφισις αὐτῶν, διὰ νὰ ἐπιτύωται τὰ μεγάλα ταῦτα προβλήματα. Χρειάζεται πρωτίστως ἡ κοπιώδης ἐφαρμογὴ.

Ἡ ἀποτελεσματικὴ μέριμνα ὑπὲρ τῶν προσφύγων εἶναι ζήτημα πλεον ἔθνικῆς τιμῆς διὰ τὴν χώραν, διότι καὶ ἂν ἀκόμη ἐπρόκειτο περὶ ἄλλοθενθῶν, ἢ ἀπὸ ζήτημα στοιχειώδους ἀνθρωπιστικῆς ἀντιλήψεως— καὶ παράδειγμα τρανὸν περὶ τῆς ἀντιλήψεως ταύτης μᾶς ἔδωκεν ἡ Ἀμερικὴ. Καὶ ὅταν ἄλλοι λαοὶ ἐρχονται πρὸς ἡμᾶς καὶ ἐργάζονται πρὸς ἀνακούφισίν μας μὲ τὸ εὐγενὲς αἰσθημα τῆς ἀνθρωπίνης ἀλληλεγγύης, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑστερήσωμεν ἐν τῇ με-

ρίμνη ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μας ἡμεῖς, οἱ ἀμέσως ἐνδιαφερόμενοι, καὶ μάλιστα δετὰ ἐκ τῆς πρὸ πρῶτης ἀποκτιταστᾶσεως τῶν θυμάτων τῆς φουδερᾶς συμφορᾶς προτδοκῶμεν καὶ μεγάλην ὠφέλειαν τῆς τε ἔθνικῆς οἰκονομίας καὶ τῶν ἐημοσίω οἰκονομικῶν τῆς χώρας. (Χειρογράφηματα).
